

Diagnoza funkcjonowania miasta Szczecin

Autorzy raportu:

dr Maciej Milewicz, dr Krzysztof Mączka, mgr Klaudia Rodziejczak, mgr Piotr Izydorski

Opracowanie: Badania i Konsultacje Społeczne s.c.

30 marca 2024

Spis treści

1.	Metodologia	4
1.1.	Problemy badawcze	4
1.2.	Metody i techniki badawcze	4
1.3.	Problemy badawcze a zastosowane techniki pozyskiwania danych	5
1.4.	Przebieg badania i harmonogram	6
2.	Struktura próby	7
3.	Ocena funkcjonowania najważniejszych dziedzin życia miasta	9
3.1.	Wymiar społeczny	9
3.2.	Wymiar gospodarczy	15
3.3.	Wymiar przestrzenny	19
3.4.	Wymiar klimatyczno-środowiskowy	23
3.5.	Podsumowanie	27
4.	Ocena rozwoju miasta oraz zadowolenia z tempa zmian	29
4.1.	Podsumowanie	33
5.	Potrzeby mieszkańców Szczecina	34
5.1.	Wyniki badania ilościowego	34
5.2.	Wyniki badania jakościowego	41
5.3.	Podsumowanie	55
6.	Priorytetowe obszary wymagające interwencji	58
6.1.	Priorytetowe obszary wskazywane przez badanych w wymiarze społecznym to:	58
6.2.	Priorytetowe obszary wskazywane przez badanych w wymiarze przestrzennym to:	59
6.3.	Priorytetowe obszary wskazywane przez badanych w wymiarze gospodarczym to:	59
6.4.	Priorytetowe obszary wskazywane przez badanych w wymiarze klimatyczno- środowiskowym to:	60
7.	Określenie aspiracji migracyjnych mieszkańców	61
7.1.	Poczucie dumy z zamieszkiwania w Szczecinie	61
7.2.	Aspiracje migracyjne	63
7.3.	Czynniki wypychające – badanie ilościowe	65
7.4.	Czynniki wypychające – badanie jakościowe	67
7.5.	Czynniki przyciągające – badanie ilościowe	68
7.6.	Czynniki przyciągające – badanie jakościowe	69
7.7.	Podsumowanie	70
8.	Porównanie Szczecina do innych miast	71
9.	Rekomendacje kierunkowe – kluczowe kierunki rozwojowe Szczecina w perspektywie 10 letniej w wymiarze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i klimatyczno-środowiskowym	75
9.1.	Wymiar społeczny	75
9.2.	Wymiar przestrzenny	76
9.3.	Wymiar gospodarczy	76
9.4.	Wymiar klimatyczno-środowiskowy	77
10.	Spis tabel	79
11.	Spis wykresów	80

1. Metodologia

1.1. Problemy badawcze

- ocena funkcjonowania najważniejszych dziedzin życia miasta,
- ocena rozwoju miasta i najważniejszych działań podejmowanych w mieście oraz zadowolenia z tempa zmian
- poznanie potrzeb mieszkańców
- wskazanie priorytetowych obszarów w mieście wymagających poprawy/interwencji w wymiarze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i klimatyczno-środowiskowym,
- określenie aspiracji migracyjnych mieszkańców z określeniem przyczyny migracji (czynniki wypychające, przyciągające)
- porównanie Szczecina do innych miast (Wrocław, Gdańsk, Bydgoszcz, Lublin) z uwzględnieniem zalet oraz wad – czego Szczecin nie ma, a inne miasta mają
- wskazanie kluczowych kierunków rozwojowych Szczecina w perspektywie 10 letniej w wymiarze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i klimatyczno-środowiskowym

1.2. Metody i techniki badawcze

Metody badawcze

- **Badanie ilościowe** to metoda badawcza, w której określa się parametry liczbowe charakteryzujących badane zjawisko lub przedmiot badań.
- **Badanie jakościowe** to badanie, które koncentruje się na "głębszej" analizie danego zjawiska. W badaniach jakościowych główny nacisk położony jest na to, aby za pomocą specjalnych technik badawczych lepiej i dokładniej zrozumieć analizowane zjawisko.

Techniki badawcze

CATI (Computer-Assisted Telephone Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy telefonu) to ilościowa technika prowadzenia badań, która polega na wypełnieniu ankiety elektronicznej przez respondenta przy wsparciu ankietera. Technika ta ma wiele zalet, do których zaliczyć można:

- wygodę dla respondentów,
- szybkość prowadzenia badań, szybki dostęp do już zebranych danych,
- eliminację błędów w wypełnianiu ankiety (reguły przejścia, braki danych itp.).

Badanie ilościowe techniką CATI objęło 572 pełnoletnich mieszkańców Szczecina. Była to próba kwotowa reprezentatywna ze względu na wiek i płeć. Błąd statystyczny dla takiej wielkości próby przy przedziale ufności 95% wynosi ok.4%.

FGI - zogniskowane wywiady grupowe (badania fokusowe FGI - Focus Group Interview) to dyskusja prowadzona przez moderatora w grupie celowo dobranych osób wokół określonego tematu bądź kilku tematów prowadzona przez moderatora.

Badanie fokusowe przeprowadzone było z podziałem na cztery obszary: społeczny, gospodarczy, przestrzenny, klimatyczno-środowiskowy. W każdej z grup znalazło się co najmniej 15 osób.

Tabela 1. Zestawienie grup fokusowych

Gospodarka	Społeczeństwo	Przestrzeń	Klimat i środowisko
29 lutego, g.16.00	29 lutego, g.18.30	1 marca, g.16.00	1 marca, g.18.30
17 osób	15 osób	15 osób	16 osób

Źródło: opracowanie własne

Badanie zrealizowane zostało w Fokusowni Szczecin. W celu usprawnienia rekrutacji uczestnicy otrzymali "list polecający" z Urzędu Miasta Szczecin.

Łącznie w badaniach fokusowych wzięły udział 63 osoby reprezentujące zróżnicowane grupy społeczne tj. wspólnoty mieszkaniowe, rady osiedli, przedsiębiorcy, liderzy lokalni, działacze organizacji pozarządowych, środowisko nauczycielskie i akademickie, młodzież i seniorzy.

1.3. Problemy badawcze a zastosowane techniki pozyskiwania danych

W zależności od określonych problemów badawczych dokonano przypisania ich do poszczególnych technik badawczych, które umożliwiły najbardziej efektywny sposób pozyskania wymaganych danych. Jest to przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 2 Zestawienie problemów i technik badawczych

Problemy badawcze/Techniki	CATI	FGI
1. ocena funkcjonowania najważniejszych dziedzin życia miasta,	X	---
2. ocena rozwoju miasta i najważniejszych działań podejmowanych w mieście oraz zadowolenia z tempa zmian	X	---
3. poznanie potrzeb mieszkańców	X	X
4. wskazanie priorytetowych obszarów w mieście wymagających poprawy/interwencji w wymiarze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i klimatyczno-środowiskowym,	---	X
5. wskazanie kluczowych kierunków rozwojowych Szczecina w perspektywie 10 letniej w wymiarze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i klimatyczno-środowiskowym	X	X
6. określenie aspiracji migracyjnych mieszkańców z określeniem przyczyny migracji (czynniki wypychające, przyciągające)	X	X
7. porównanie Szczecina do innych miast (Wrocław, Gdańsk, Bydgoszcz, Lublin) z	---	X

Problemy badawcze/Techniki	CATI	FGI
uwzględnieniem zalet oraz wad – czego Szczecin nie ma, a inne miasta mają		

Źródło: opracowanie własne

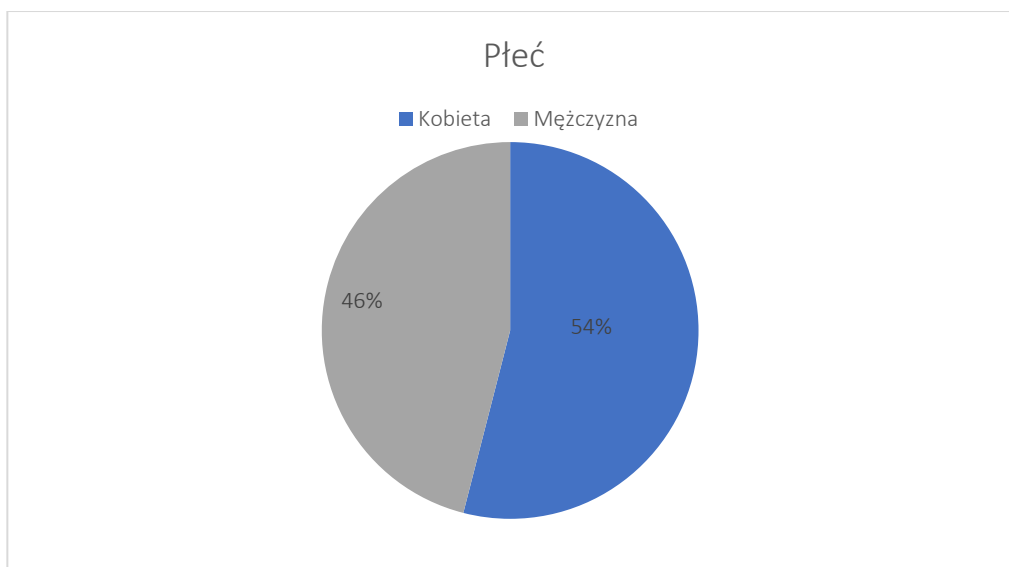
1.4. Przebieg badania i harmonogram

- Opracowanie i akceptacja kwestionariuszy – do 15 lutego 2024 roku.
- Realizacja terenowa badania CATI – od 19 lutego do 1 marca 2024 roku
- Realizacja badań fokusowych – 29 lutego i 1 marca 2024 roku
- Sporządzenie transkrypcji z wywiadów zogniskowanych – od 2 do 10 marca 2024 roku
- Opracowanie bazy oraz analiza zgromadzonych danych - od 4 do 10 marca 2024 roku.
- Przygotowanie raportu – od 11 do 22 marca 2024 roku.

2. Struktura próby

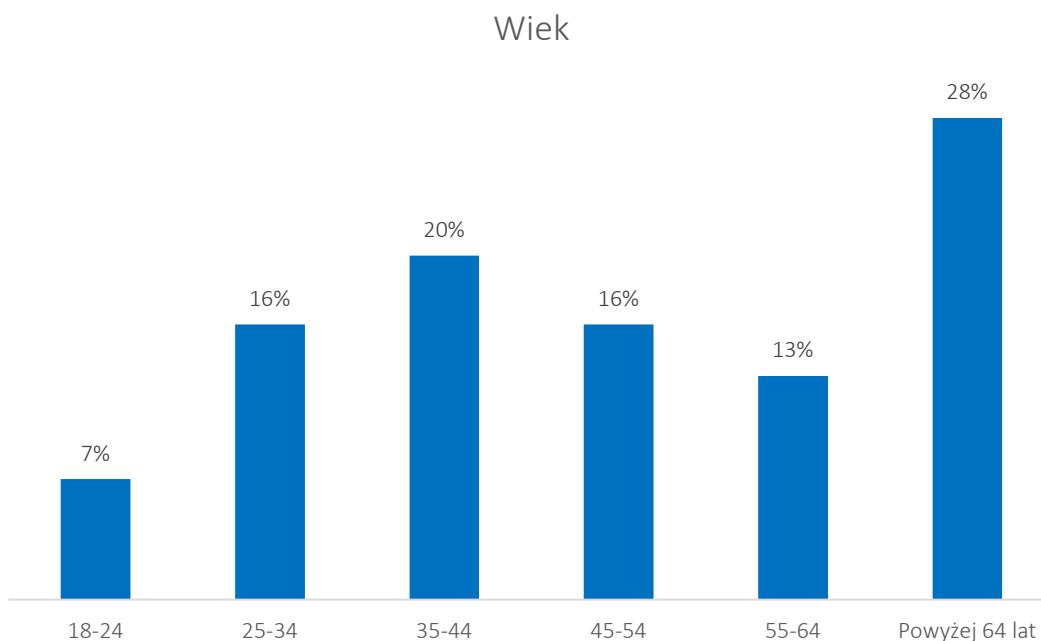
Badana próba obejmowała 572 osoby. Łącznie 54% z badanych stanowiły kobiety, a 46% mężczyźni.

Wykres 1 Struktura płci badanych

Źródło: opracowanie własne

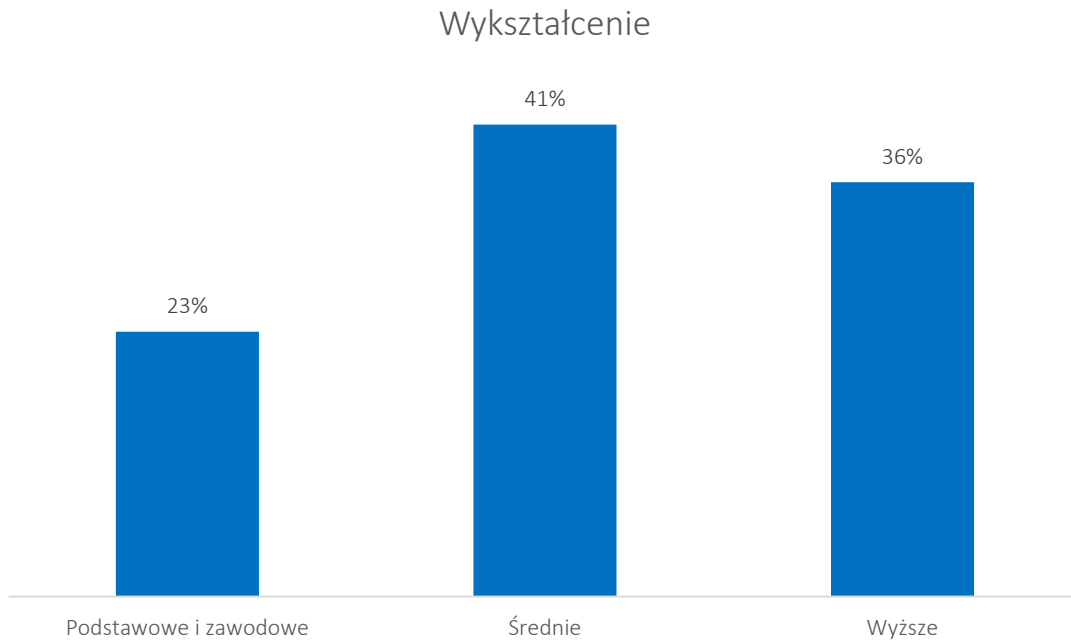
Wykres 2 Struktura wieku badanych

Źródło: opracowanie własne

Wśród ankietowanych przeważały osoby powyżej 64 roku życia (28%), z kolei najmłodszy badani w wieku 18-24 stanowili najmniej liczną grupę (7%).

Wykres 3 Struktura wykształcenia badanych

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej ankietowanych to osoby z wykształceniem średnim (41%). Z kolei najmniej badanych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Wykształcenie wyższe zadeklarowało 36% respondentów.

3. Ocena funkcjonowania najważniejszych dziedzin życia miasta

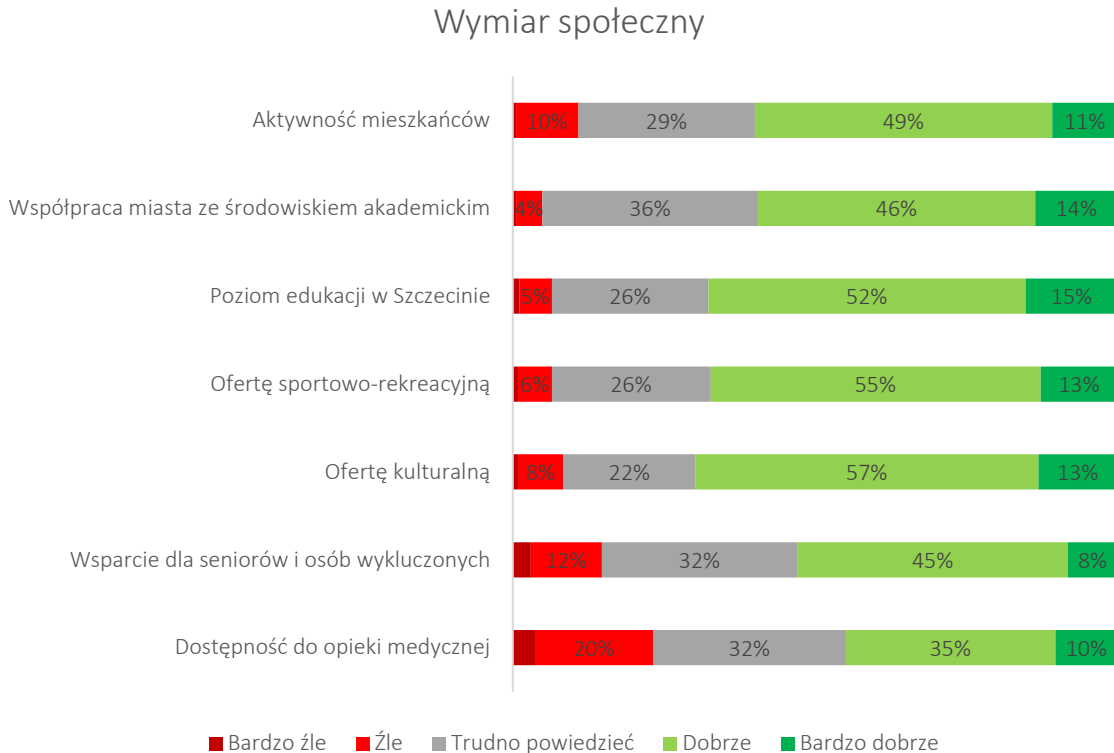
Badani mieli z zadanie ocenę życia w mieście w wymiarze społecznym, przestrzennym, gospodarczym oraz klimatyczno-środowiskowym. Każdy z wymiarów został zdefiniowany w oparciu o konkretne twierdzenia oceniane przez respondentów na skali 1-5 (1-bardzo źle, 5-bardzo dobrze).

3.1. Wymiar społeczny

W ramach badania wymiaru społecznego poprosiliśmy mieszkańców o ocenę poszczególnych kryteriów począwszy od aktywności na dostępności do opieki medycznej skończywszy.

Spoglądając na odpowiedzi badanych należy zwrócić uwagę, że w ogólnym ujęciu przeważały opinie dobre lub bardzo dobre. Analizując poszczególne kategorie ogólną aktywność mieszkańców dobrze lub bardzo dobrze ocenia aż 60% badanych. Tylko 10% jest przeciwnego zdania. Tak samo pozytywnie ankietowani ocenili współpracę miasta ze środowiskiem akademickim. Co prawda, to właśnie w tym aspekcie było najwięcej niezdecydowanych (36%), to jednak również tu jest najmniej głosów krytycznych, które stanowią zaledwie 4%.

Wykres 4 Wymiar społeczny - szczegółowa ocena badanych

Źródło: opracowanie własne

Jeszcze lepiej szczecinianie oceniają poziom edukacji w mieście. Dobrze lub bardzo dobrze wypowiada się na ten temat 67% respondentów. Źle lub bardzo źle tę sferę ocenia tylko 5%. Bardzo podobnie ankietowani oceniają ofertę sportowo – rekreacyjną oraz kulturalną, gdzie ocen dobrych lub bardzo dobrych jest najwięcej bo aż 70% przy 8% krytyki. Ponad połowa szczecinian (53%) dobrze lub bardzo dobrze ocenia wsparcie dla seniorów i osób wykluczonych przy 12% głosów negatywnych. Patrząc przez pryzmat największego niezadowolenia, możemy zauważyć, że w tym zakresie prym wiedzie dostępność do opieki medycznej, która źle lub bardzo źle oceniona została przez 20% respondentów. 32% nie ma zdania na ten temat, a na dobry lub bardzo dobry poziom wskazuje 45% badanych.

Tabele szczegółowe – wymiar społeczny

Tabela 3 Aktywność społeczna mieszkańców - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Aktywność mieszkańców			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	60,0%	10,8%	29,2%
Kobieta	60,1%	8,0%	31,8%
Mężczyzna	59,8%	14,2%	26,1%
18-24	36,8%	21,1%	42,1%
25-34	52,8%	23,6%	23,6%
35-44	57,9%	14,0%	28,1%
45-54	63,4%	8,6%	28,0%
55-64	48,1%	5,2%	46,8%
Powyżej 64 lat	74,5%	3,1%	22,4%
Podstawowe i zawodowe	57,6%	11,4%	31,1%
Średnie	65,1%	8,6%	26,3%
Wyższe	55,8%	13,0%	31,3%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Wśród najlepiej oceniających aktywność mieszkańców przeważają osoby powyżej 64 roku życia, z wykształceniem średnim. Źle, tę sferę społeczną ocenia najwięcej ankietowanych z wykształceniem wyższym, w przedziale wiekowym 25-34 lat. Niezdecydowani dominują wśród osób w wieku 55-64 lat.

Tabela 4 Współpraca miasta ze środowiskiem akademickim - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Współpraca miasta ze środowiskiem akademickim

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	59,4%	4,9%	35,7%
Kobieta	61,7%	3,5%	34,7%
Mężczyzna	56,7%	6,5%	36,8%
18-24	52,6%	7,9%	39,5%
25-34	56,2%	10,1%	33,7%
35-44	59,6%	7,9%	32,5%
45-54	63,4%	4,3%	32,3%
55-64	42,9%	1,3%	55,8%
Powyżej 64 lat	68,3%	1,2%	30,4%
Podstawowe i zawodowe	64,4%	3,0%	32,6%
Średnie	57,3%	4,7%	37,9%
Wyższe	58,7%	6,3%	35,1%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Współpracę miasta ze środowiskiem akademickim najlepiej oceniają osoby w najstarszej grupie wiekowej, z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Krytykę w tym zakresie wyraża najwięcej osób młodych z wykształceniem wyższym. Zdania na ten temat nie posiada najwięcej ankietowanych w przedziale 55-64 lat oraz z wykształceniem średnim.

Tabela 5 Poziom edukacji w Szczecinie - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Poziom edukacji w Szczecinie

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	67,7%	6,5%	25,9%
Kobieta	67,2%	6,1%	26,7%
Mężczyzna	68,2%	6,9%	24,9%
18-24	55,3%	7,9%	36,8%
25-34	60,7%	10,1%	29,2%
35-44	64,0%	8,8%	27,2%
45-54	65,6%	10,8%	23,7%
55-64	68,8%	5,2%	26,0%
Powyżej 64 lat	77,6%	0,6%	21,7%
Podstawowe i zawodowe	69,7%	5,3%	25,0%
Średnie	66,8%	6,0%	27,2%
Wyższe	67,3%	7,7%	25,0%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Wśród najlepiej oceniających poziom edukacji w Szczecinie najwięcej jest osób powyżej 64 roku życia oraz tych z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Negatywnie na ten temat wypowiadają się najczęściej osoby w przedziale wiekowym 45-54 lat, mężczyźni oraz absolwenci studiów wyższych. Trudność w odpowiedzi na pytanie mają częściej kobiety, osoby najmłodsze oraz te z wykształceniem średnim.

Tabela 6 Oferta sportowo-rekreacyjna - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Oferta sportowo-rekreacyjna			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	67,3%	6,5%	26,2%
Kobieta	67,2%	5,1%	27,7%
Mężczyzna	67,4%	8,0%	24,5%
18-24	50,0%	5,3%	44,7%
25-34	65,2%	9,0%	25,8%
35-44	57,9%	11,4%	30,7%
45-54	65,6%	7,5%	26,9%
55-64	70,1%	5,2%	24,7%
Powyżej 64 lat	78,9%	1,9%	19,3%
Podstawowe i zawodowe	64,4%	4,5%	31,1%
Średnie	70,3%	6,0%	23,7%
Wyższe	65,9%	8,2%	26,0%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Z oferty sportowo – rekreacyjnej zadowolonych jest niemal tyle samo kobiet i mężczyzn, osób w wieku emerytalnym oraz tych z wykształceniem średnim. Najwięcej krytyków znalazło się z kolei wśród mężczyzn, osób z wykształceniem wyższym oraz tych w przedziale wiekowym 35-44 lat. aktywność mieszkańców przeważają osoby powyżej 64 roku życia, z wykształceniem średnim. Niezdecydowani dominują wśród kobiet, najmłodszych oraz osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 7 Oferta kulturalna - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Oferta kulturalna			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	69,8%	8,4%	21,9%
Kobieta	71,1%	8,0%	20,9%
Mężczyzna	68,2%	8,8%	23,0%
18-24	55,3%	7,9%	36,8%
25-34	65,2%	11,2%	23,6%
35-44	57,0%	15,8%	27,2%
45-54	64,5%	9,7%	25,8%
55-64	81,8%	6,5%	11,7%
Powyżej 64 lat	82,0%	1,9%	16,1%
Podstawowe i zawodowe	65,2%	10,6%	24,2%
Średnie	71,6%	7,3%	21,1%
Wyższe	70,7%	8,2%	21,2%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Oferta kulturalna częściej spotyka się z uznaniem kobiet, osób najstarszych oraz tych z wykształceniem średnim. Źle ocenia ją więcej mężczyzn, osób w przedziale wiekowym 35-44 lat oraz tych z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Wśród niezdecydowanych przeważają mężczyźni, osoby najmłodsze oraz te najslabiej wykształcone.

Tabela 8 Wsparcie dla seniorów i osób wykluczonych - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Wsparcie dla seniorów i osób wykluczonych			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	52,9%	14,7%	32,4%
Kobieta	54,8%	16,1%	29,0%
Mężczyzna	50,6%	13,0%	36,4%
18-24	28,9%	15,8%	55,3%
25-34	53,9%	21,3%	24,7%
35-44	43,0%	19,3%	37,7%
45-54	48,9%	12,0%	39,1%
55-64	37,7%	20,8%	41,6%
Powyżej 64 lat	74,5%	6,2%	19,3%
Podstawowe i zawodowe	51,5%	11,4%	37,1%
Średnie	57,1%	13,4%	29,4%
Wyższe	49,0%	18,3%	32,7%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Co ciekawe, wsparcie dla seniorów i osób wykluczonych dobrze ocenia ¾ badanych w grupie osób powyżej 64 roku życia, a także więcej kobiet i osób najlepiej wykształconych. Przeciwnego zdania jest niewielki procent ankietowanych seniorów, a najczęściej niezadowoleni w tej kwestii deklarują osoby młode w wieku 25-34 lat z wykształceniem wyższym. Zdania na ten temat nie posiada najczęściej ankietowanych z najmłodszej grupy wiekowej a także osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 9 Dostępność do opieki medycznej - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Dostępność do opieki medycznej			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	44,9%	23,3%	31,8%
Kobieta	40,8%	22,8%	36,3%
Mężczyzna	49,8%	23,8%	26,4%
18-24	50,0%	18,4%	31,6%
25-34	48,3%	24,7%	27,0%
35-44	49,1%	22,8%	28,1%
45-54	44,1%	23,7%	32,3%
55-64	40,3%	26,0%	33,8%
Powyżej 64 lat	41,6%	22,4%	36,0%
Podstawowe i zawodowe	37,1%	21,2%	41,7%
Średnie	44,8%	22,8%	32,3%
Wyższe	50,0%	25,0%	25,0%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

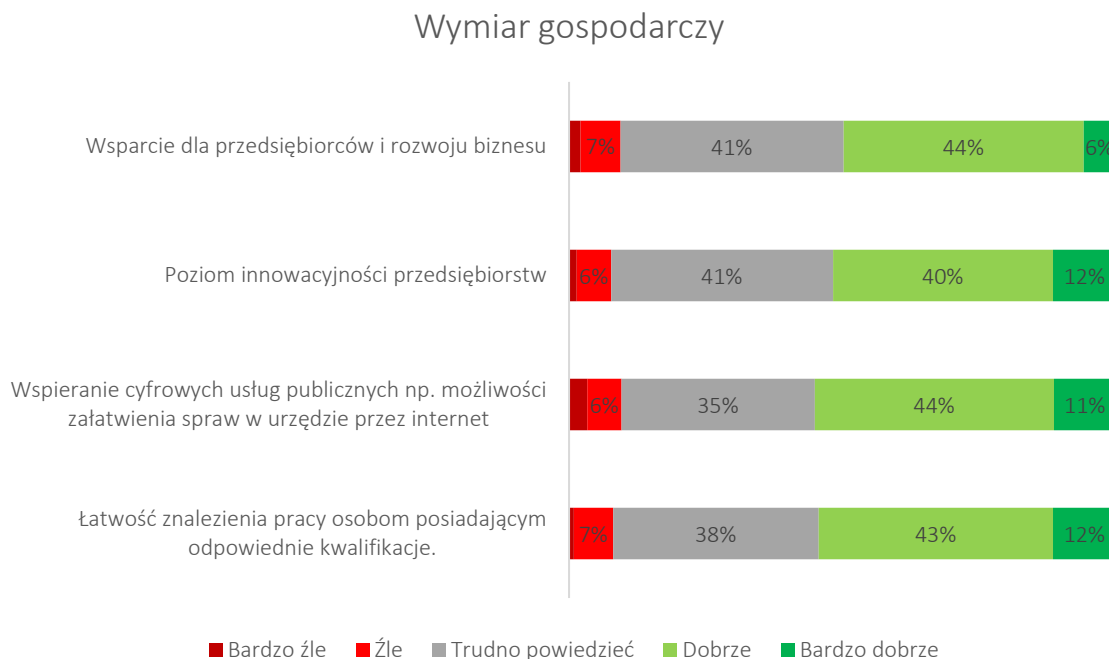
Dostępność do opieki medycznej dobrze oceniają częściej mężczyźni, osoby najmłodsze oraz najlepiej wykształcone. Wśród niezadowolonych częściej spotkamy osoby w przedziale wiekowym 55-64 lat oraz te z wykształceniem wyższym. Trudności z określeniem poziomu zadowolenia z dostępności do opieki medycznej wyrażają częściej kobiety, ankietowani z wykształceniem podstawowym i zawodowym oraz seniorzy.

3.2. Wymiar gospodarczy

Badając opinię mieszkańców Szczecina dotyczącą lokalnego rozwoju gospodarczego zapytaliśmy na ile samorząd wspiera działalność biznesową, także tę opartą na innowacyjności przedsiębiorstw. Staraliśmy się także zbadać na ile Szczecin funkcjonuje w świadomości mieszkańców jako miasto wspierające cyfrowe usługi publiczne ułatwiające załatwianie urzędowych spraw przez internet. Nie zabrakło także pytania o lokalny rynek pracy w kontekście możliwości znalezienia zatrudnienia w przypadku posiadania odpowiednich kwalifikacji.

Powyższe kryteria ankietowani określali w pięciostopniowej skali od "bardzo źle" do "bardzo dobrze" w zależności od stopnia ich realizacji. Spoglądając na odpowiedzi badanych należy zwrócić uwagę, że w ogólnym ujęciu delikatnie przeważały opinie dobre lub bardzo dobre, co może świadczyć o tym, że mieszkańcy w ocenie wymiaru gospodarczego Szczecina są dość równo podzieleni z lekką przewagą osób dobrze lub bardzo dobrze oceniających tę sferę miasta. Analizując poszczególne kategorie wsparcie dla przedsiębiorców i rozwoju biznesu dobrze lub bardzo dobrze ocenia 50% badanych. Tylko 9% jest przeciwnego zdania. Podobnie było w przypadku pytania o innowacyjność przedsiębiorstw. Ponad połowa (52%) jej poziom ocenia pozytywnie, a tylko 7% było przeciwnego zdania. Należy tu zwrócić uwagę, że ocena tych dwóch kryteriów w przypadku osób, które nigdy nie prowadziły działalności gospodarczej, a tym samym nie zetknęły się np. ze wsparciem dla przedsiębiorców może być dość intuicyjna i wynikająca z ogólnej wiedzy o mieście, co pokazuje duży, bo aż 41% odsetek osób, które nie były w stanie udzielić odpowiedzi na te pytania. Niemniej jednak rozwój biznesu w tym rozwój innowacyjności postrzegany jest ogólnie dobrze.

Wykres 5 Wymiar gospodarczy - szczegółowa ocena badanych

Źródło: opracowanie własne

Kolejne kwestie w ramach tego wymiaru dotyczyły wspierania cyfrowych usług publicznych. Możliwość załatwiania spraw urzędowych przez internet dobrze lub bardzo dobrze ocenia przeszło połowa ankietowanych (55%). Przeciwnego zdania jest zaledwie 10% badanych. Trudności z określeniem poziomu na jakim Szczecin realizuje rozwój usług cyfrowych miało 35% respondentów, co w dużej

mierze może wynikać z faktu niekorzystania przez te osoby z tego typu oferty. Podobnie plasują się oceny w zakresie lokalnego rynku pracy w kontekście łatwości jej zdobycia. Przy odpowiednich kwalifikacjach problemu w jej znalezieniu nie widzi 55% ankietowanych. Zaledwie 9% miałyby z tym problem, co może świadczyć o tym, że rynek pracy w Szczecinie jest oceniany dobrze.

Tabele szczegółowe – wymiar gospodarczy

Tabela 10 Wsparcie dla przedsiębiorców i rozwoju biznesu - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Wsparcie dla przedsiębiorców i rozwoju biznesu			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	49,8%	9,4%	40,7%
Kobieta	50,2%	9,3%	40,5%
Mężczyzna	49,4%	9,6%	41,0%
18-24	34,2%	7,9%	57,9%
25-34	52,8%	12,4%	34,8%
35-44	53,5%	12,3%	34,2%
45-54	51,6%	7,5%	40,9%
55-64	40,3%	20,8%	39,0%
Powyżej 64 lat	52,8%	1,9%	45,3%
Podstawowe i zawodowe	50,0%	5,3%	44,7%
Średnie	46,6%	9,9%	43,5%
Wyższe	53,4%	11,5%	35,1%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Z poziomu wsparcia dla przedsiębiorców i rozwoju biznesu zadowolonych jest więcej kobiet, osób w przedziale wiekowym 35-44 lat oraz najlepiej wykształconych. Źle to wsparcie częściej oceniają osoby w przedziale wiekowym 55-64 lat, a także te z wykształceniem wyższym. Wśród niezdecydowanych więcej jest najmłodszych ankietowanych oraz osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 11 Poziom innowacyjności przedsiębiorstw - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Poziom innowacyjności przedsiębiorstw

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	51,7%	7,7%	40,6%
Kobieta	51,1%	6,4%	42,4%
Mężczyzna	52,5%	9,2%	38,3%
18-24	23,7%	13,2%	63,2%
25-34	57,3%	12,4%	30,3%
35-44	54,4%	10,5%	35,1%
45-54	53,8%	8,6%	37,6%
55-64	37,7%	7,8%	54,5%
Powyżej 64 lat	59,0%	1,2%	39,8%
Podstawowe i zawodowe	50,0%	3,8%	46,2%
Średnie	50,4%	9,1%	40,5%
Wyższe	54,3%	8,7%	37,0%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Poziom innowacji przedsiębiorstw dobrze oceniają częściej mężczyźni, a także seniorzy i osoby z wyższym wykształceniem. Przeciwnego zdania jest więcej mężczyzn, osób młodych w przedziale wiekowym 25-34 lat oraz tych z wykształceniem średnim. Wśród osób o neutralnej opinii znajduje się najwięcej kobiet, osób najmłodszych oraz tych z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 12 Wspieranie cyfrowych usług publicznych np. możliwości załatwienia spraw w urzędzie przez internet - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Wspieranie cyfrowych usług publicznych np. możliwości załatwienia spraw
w urzędzie przez internet

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	55,1%	9,6%	35,3%
Kobieta	56,6%	7,4%	36,0%
Mężczyzna	53,3%	12,3%	34,5%
18-24	36,8%	15,8%	47,4%
25-34	48,3%	18,0%	33,7%
35-44	46,5%	16,7%	36,8%
45-54	57,0%	7,5%	35,5%
55-64	75,3%	5,2%	19,5%
Powyżej 64 lat	58,4%	1,9%	39,8%
Podstawowe i zawodowe	47,0%	6,8%	46,2%
Średnie	54,3%	8,2%	37,5%
Wyższe	61,1%	13,0%	26,0%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Cyfrowe usługi publiczne częściej dobrze oceniają kobiety, osoby w przedziale wiekowym 55-64 lata oraz osoby z wyższym wykształceniem. Częściej krytycznie na ten temat wypowiedzieli się mężczyźni, osoby młode w przedziale wiekowym 25-34 lat oraz osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Jasnego stanowiska przy przyjęto więcej kobiet, najmłodszych badanych oraz tych z wykształceniem podstawowym.

Tabela 13 Łatwość znalezienia pracy osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Łatwość znalezienia pracy osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	54,4%	8,0%	37,6%
Kobieta	54,3%	7,1%	38,6%
Mężczyzna	54,4%	9,2%	36,4%
18-24	42,1%	10,5%	47,4%
25-34	60,7%	13,5%	25,8%
35-44	50,9%	12,3%	36,8%
45-54	55,9%	7,5%	36,6%
55-64	45,5%	9,1%	45,5%
Powyżej 64 lat	59,6%	1,2%	39,1%
Podstawowe i zawodowe	49,2%	8,3%	42,4%
Średnie	52,6%	9,1%	38,4%
Wyższe	59,6%	6,7%	33,7%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

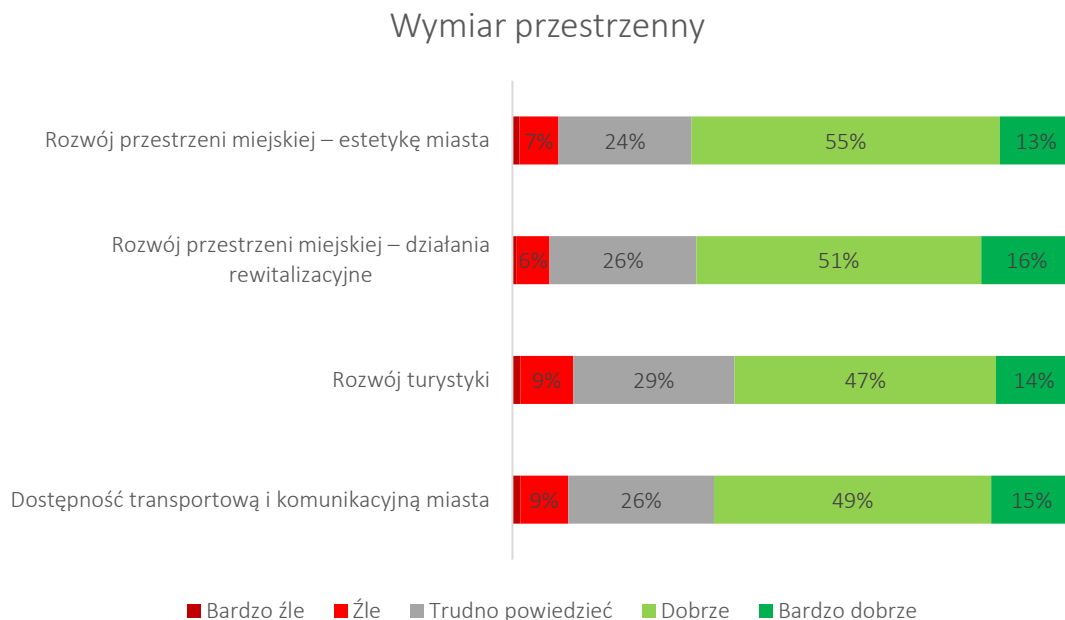
Łatwość znalezienia zatrudnienia deklaruje niemal tyle samo mężczyzn i kobiet. Dobrze rynek pracy dla osób posiadających odpowiednie kwalifikacje ocenia najczęściej osób młodych w przedziale wiekowym 25-34 lat oraz tych z wykształceniem wyższym. Przeciwnego zdania jest więcej mężczyzn, osób z wykształceniem średnim, ale także w przedziale wiekowym 25-34 lat. Niezdecydowani dominują wśród kobiet, najmłodszych oraz osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

3.3. Wymiar przestrzenny

W badaniu poprosiliśmy mieszkańców o określenie jakości życia w Szczecinie w wymiarze przestrzennym. Zapytaliśmy, czy stolica województwa zachodniopomorskiego jest miastem estetycznym, w którym podejmowane są widoczne działania rewitalizacyjne, a także te mające na celu rozwój turystyki i dostępności transportowo – komunikacyjnej.

Ogólną estetykę miasta dobrze lub bardzo dobrze ocenia 68% ankietowanych, co może świadczyć o tym, że Szczecin jest dla nich ładnym miastem. Tylko 9% badanych ma odmienne zdanie na ten temat, a dla 24% poziom estetyki był trudny do określenia. Widoczne dla ankietowanych są także działania rewitalizacyjne jakie samorząd podejmuje w ramach rozwoju przestrzeni miejskiej. Ich efekt dobrze lub bardzo dobrze ocenia 67% respondentów przy 9% niezadowoleniu. Ponad ¼ badanych nie potrafiła określić stopnia rozwoju przestrzeni miejskiej w tym zakresie.

Wykres 6 Wymiar przestrzenny - szczegółowa ocena badanych

Źródło: opracowanie własne

Podobne oceny kształtują się w przypadku lokalnej turystyki. Rozwój tej gałęzi funkcjonowania Szczecina w kontekście wymiaru przestrzennego dobrze lub bardzo dobrze ocenia 61% badanych. Progresu w tym zakresie nie widzi 10% badanych, którzy rozwój turystyki miasta oceniają źle lub bardzo źle, co zważywszy na ogólne zadowolenie jest niewielkim marginesem i może świadczyć o tym, że szczecinianie dobrze postrzegają politykę miasta w tym zakresie. Z kolei dostępność transportowa i komunikacyjna miasta dobrze lub bardzo dobrze oceniana jest przez 64% ankietowanych. Swoje niezadowolenie w tej materii wyraziło natomiast 10% badanych, a nieco ponad ¼ nie miała na ten temat zdania.

Tabele szczegółowe – wymiar przestrzenny

Tabela 14 Rozwój przestrzeni miejskiej – estetykę miasta - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Rozwój przestrzeni miejskiej – estetykę miasta			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	68,0%	8,2%	23,8%
Kobieta	69,5%	5,8%	24,8%
Mężczyzna	66,3%	11,1%	22,6%
18-24	60,5%	5,3%	34,2%
25-34	66,3%	16,9%	16,9%
35-44	61,4%	11,4%	27,2%
45-54	68,8%	6,5%	24,7%
55-64	68,8%	13,0%	18,2%
Powyżej 64 lat	74,5%	0,6%	24,8%
Podstawowe i zawodowe	65,9%	6,8%	27,3%
Średnie	66,4%	8,6%	25,0%
Wyższe	71,2%	8,7%	20,2%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Estetykę miasta dobrze oceniają częściej kobiety, seniorzy oraz ankietowani z wyższym wykształceniem. Rozwój przestrzeni miejskiej z punktu widzenia estetyki nie podoba się zaś częściej mężczyznom, a także młodym respondentom z wykształceniem wyższym i średnim. Opinie w tej kwestii nie wyrażały częściej kobiety, osoby najmłodsze oraz najgorzej wykształcone.

Tabela 15 Rozwój przestrzeni miejskiej – działania rewitalizacyjne - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Rozwój przestrzeni miejskiej – działania rewitalizacyjne

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	67,1%	6,6%	26,2%
Kobieta	67,2%	5,1%	27,7%
Mężczyzna	67,0%	8,4%	24,5%
18-24	57,9%	13,2%	28,9%
25-34	65,2%	9,0%	25,8%
35-44	61,4%	8,8%	29,8%
45-54	62,4%	6,5%	31,2%
55-64	58,4%	7,8%	33,8%
Powyżej 64 lat	81,4%	1,9%	16,8%
Podstawowe i zawodowe	64,4%	5,3%	30,3%
Średnie	68,1%	6,5%	25,4%
Wyższe	67,8%	7,7%	24,5%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Działania rewitalizacyjne zdecydowanie częściej podobają się seniorom, a wśród jej krytyków dominują z kolei osoby najmłodsze oraz te z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 16 Rozwój turystyki - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Rozwój turystyki

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	60,3%	10,8%	28,8%
Kobieta	58,8%	10,6%	30,5%
Mężczyzna	62,1%	11,1%	26,8%
18-24	47,4%	21,1%	31,6%
25-34	57,3%	13,5%	29,2%
35-44	50,9%	21,1%	28,1%
45-54	58,1%	9,7%	32,3%
55-64	53,2%	9,1%	37,7%
Powyżej 64 lat	76,4%	1,2%	22,4%
Podstawowe i zawodowe	59,1%	6,1%	34,8%
Średnie	62,9%	12,5%	24,6%
Wyższe	58,2%	12,0%	29,8%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Wśród dobrze oceniających rozwój turystyki więcej jest mężczyzn, a także seniorów, którzy praktycznie nie krytykują tej sfery rozwoju Szczecina w przeciwieństwie do osób najmłodszych i tych w średnim wieku, którym najczęściej rozwój turystyki się nie podoba. Niezdecydowani dominują zaś wśród kobiet, osób w przedziale wiekowym 55-64 lat oraz tych z wykształceniem podstawowym i średnim.

Tabela 17 Dostępność transportową i komunikacyjną miasta - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Dostępność transportową i komunikacyjną miasta			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	64,0%	10,0%	26,0%
Kobieta	63,7%	8,7%	27,7%
Mężczyzna	64,4%	11,5%	24,1%
18-24	50,0%	15,8%	34,2%
25-34	64,0%	11,2%	24,7%
35-44	55,3%	12,3%	32,5%
45-54	53,8%	14,0%	32,3%
55-64	62,3%	15,6%	22,1%
Powyżej 64 lat	80,1%	1,2%	18,6%
Podstawowe i zawodowe	63,6%	5,3%	31,1%
Średnie	67,7%	8,6%	23,7%
Wyższe	60,1%	14,4%	25,5%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

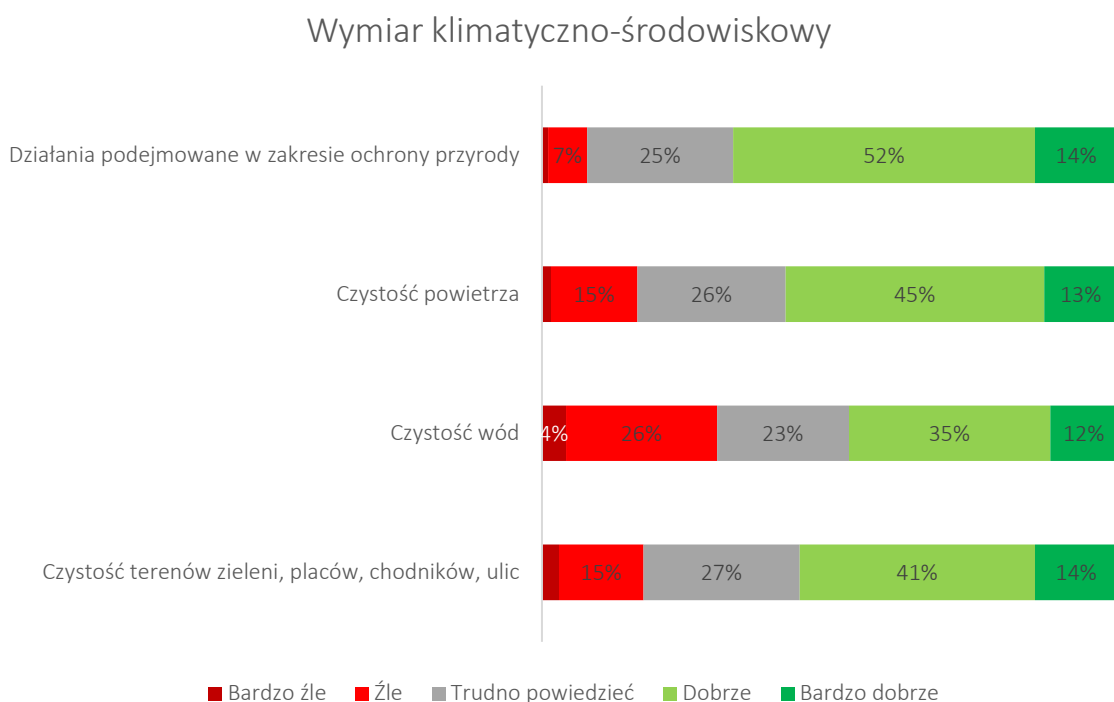
Dostępność transportową i komunikacyjną miasta lepiej oceniają osoby najstarsze (powyżej 64 lat) oraz z wykształceniem średnim. Najbardziej krytyczne opinie dotyczące tego aspektu życia miasta dominują w grupie osób w wieku 18-24 lat i 55-64. Równocześnie w najmłodszej grupie mieszkańców jest największy odsetek osób niezdecydowanych.

3.4. Wymiar klimatyczno-środowiskowy

Odrębnym wymiarem o który zapytaliśmy ankietowanych był ten związany z klimatem i środowiskiem. Chcieliśmy dowiedzieć się jak mieszkańcy oceniają Szczecin w kontekście działań podejmowanych w zakresie ochrony przyrody, czystości wód i powietrza, a także terenów zielonych, placów, chodników i ulic.

W przypadku ogólnych działań podejmowanych przez samorząd na rzecz ochrony przyrody 66% mieszkańców oceniło je dobrze lub bardzo dobrze, a zaledwie 9% było przeciwnego zdania. Nieco gorzej kształtuje się ocena w zakresie szczecińskiej jakości powietrza. Co prawda, dobrze lub bardzo dobrze jakość tę ocenia 58% ankietowanych to jednak aż dla 18% badanych szczecinian stan powietrza w mieście jest zły lub bardzo zły.

Wykres 7 Wymiar klimatyczno-środowiskowy - szczegółowa ocena badanych

Źródło: opracowanie własne

Jeszcze gorzej wypada ocena respondentów w zakresie czystości wód w mieście. Niespełna połowa badanych (47%) ocenia tę czystość dobrze lub bardzo dobrze, jednakże co warto podkreślić, aż dla 30% stan czystości wód w Szczecinie jest po prostu zły lub bardzo zły. Nieco więcej bo aż 55% mieszkańców dobrze lub bardzo dobrze ocenia natomiast poziom czystości terenów zielonych, placów, chodników i ulic. Powody do niezadowolenia ma natomiast 18% badanych osób, dla których ten stan jest zły lub bardzo zły. Mniej więcej 1/3 respondentów w oby tych pytaniach nie potrafiła określić stanu czystości.

Tabele szczegółowe – wymiar klimatyczno-środowiskowy

Tabela 18 Działania podejmowane w zakresie ochrony przyrody - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Działania podejmowane w zakresie ochrony przyrody

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	66,8%	7,9%	25,3%
Kobieta	65,3%	8,0%	26,7%
Mężczyzna	68,6%	7,7%	23,8%
18-24	63,2%	5,3%	31,6%
25-34	61,8%	13,5%	24,7%
35-44	68,4%	9,6%	21,9%
45-54	64,5%	6,5%	29,0%
55-64	48,1%	16,9%	35,1%
Powyżej 64 lat	79,5%	0,6%	19,9%
Podstawowe i zawodowe	64,4%	6,8%	28,8%
Średnie	69,4%	7,3%	23,3%
Wyższe	65,4%	9,1%	25,5%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Z działań podejmowanych w zakresie ochrony przyrody częściej zadowoleni są mężczyźni, a także seniorzy i ankieterzy z wykształceniem średnim. Wśród krytyków najwięcej jest osób w przedziale wiekowym 55-64 lat oraz tych z wykształceniem wyższym. Co ciekawe wśród seniorów niemalże nie ma krytyków działań podejmowanych przez miasto w tym zakresie. Trudności z oceną miały częściej kobiety, osoby starsze i te z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 19 Czystość powietrza - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Czystość powietrza

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	57,7%	16,6%	25,7%
Kobieta	56,9%	15,8%	27,3%
Mężczyzna	58,6%	17,6%	23,8%
18-24	50,0%	13,2%	36,8%
25-34	39,3%	29,2%	31,5%
35-44	39,5%	31,6%	28,9%
45-54	51,6%	20,4%	28,0%
55-64	55,8%	10,4%	33,8%
Powyżej 64 lat	87,0%	0,6%	12,4%
Podstawowe i zawodowe	45,5%	20,5%	34,1%
Średnie	67,7%	8,2%	24,1%
Wyższe	54,3%	23,6%	22,1%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Stan jakości powietrza dobrze ocenia nieco więcej mężczyzn niż kobiet, a także zdecydowanie najczęściej seniorów i osób z wykształceniem średnim. Przeciwnego zdania są również częściej mężczyźni, osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata i te z wykształceniem wyższym. Niezdecydowani dominują wśród kobiet, najmłodszych oraz osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 20 Czystość wód - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Czystość wód			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	46,7%	30,4%	22,9%
Kobieta	46,3%	28,9%	24,8%
Mężczyzna	47,1%	32,2%	20,7%
18-24	28,9%	31,6%	39,5%
25-34	30,3%	49,4%	20,2%
35-44	28,1%	44,7%	27,2%
45-54	37,6%	39,8%	22,6%
55-64	48,1%	24,7%	27,3%
Powyżej 64 lat	77,6%	6,8%	15,5%
Podstawowe i zawodowe	35,6%	34,1%	30,3%
Średnie	60,8%	19,0%	20,3%
Wyższe	38,0%	40,9%	21,2%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Zadowolenie z czystości wód wyrażają najczęściej najstarsi respondenci oraz te z wykształceniem średnim. Najczęściej krytykę w tym aspekcie wyrażają mężczyźni, a osoby młode i te z wyższym wykształceniem. Z kolei kobiety, najmłodszy i wykształceni w zakresie podstawowym i średnim nie mają zdania na ten temat.

Tabela 21 Czystość terenów zieleni, placów, chodników, ulic - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Czystość terenów zieleni, placów, chodników, ulic

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	55,2%	17,7%	27,1%
Kobieta	58,2%	14,5%	27,3%
Mężczyzna	51,7%	21,5%	26,8%
18-24	28,9%	42,1%	28,9%
25-34	39,3%	23,6%	37,1%
35-44	47,4%	25,4%	27,2%
45-54	58,1%	12,9%	29,0%
55-64	44,2%	26,0%	29,9%
Powyżej 64 lat	79,5%	1,9%	18,6%
Podstawowe i zawodowe	48,5%	11,4%	40,2%
Średnie	62,9%	16,8%	20,3%
Wyższe	51,0%	22,6%	26,4%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Na czyste tereny zieleni, place, chodniki i ulice częściej wskazują kobiety, seniorzy oraz osoby z wykształceniem średnim. Na zły poziom czystości wskazuje z kolei najwięcej kobiet, najmłodszych ankietowanych i tych z wykształceniem wyższym. Największe niezdecydowanie zadeklarowały osoby młode oraz te z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

3.5. Podsumowanie

Analizowany materiał miał na celu ocenę stanu społecznego, gospodarczego, przestrzennego i klimatyczno-środowiskowego przez pryzmat mieszkańców Szczecina. W oparciu o zgromadzone dane można wyszczególnić następujące wnioski:

- ➔ Większość badanych uznaje Szczecin, jako miasto o dużej aktywności mieszkańców, co pozytywnie wpływa na współpracę miasta ze środowiskiem akademickim, którą szczecinianie w większości również oceniają pozytywnie (60%).
- ➔ Bardzo dobrze oceniany jest przez mieszkańców poziom edukacji – aż 67% szczecinian wypowiada się w tej kwestii pochlebnie, a tylko 5% jest z poziomu kształcenia w mieście niezadowolonych.
- ➔ Badani jednoznacznie pozytywnie ocenili ofertę sportowo-rekreacyjną oraz ofertę kulturalną miasta. Dobrze lub bardzo dobrze wypowiada się na ten temat odpowiednio 68% i 70% respondentów. Źle lub bardzo źle tę sferę ocenia od 5%-8%.
- ➔ Ponad połowa szczecinian (53%) dobrze lub bardzo dobrze ocenia wsparcie dla seniorów i osób wykluczonych przy 12% głosów negatywnych.
- ➔ Patrząc przez pryzmat największego niezadowolenia, możemy zauważyć, że w tym zakresie prym wiodzie dostępność do opieki medycznej, która źle lub bardzo źle oceniona została przez 20% respondentów. 32% nie ma zdania na ten temat, a na dobry lub bardzo dobry jej poziom wskazuje 45% badanych.
- ➔ Dla zdecydowanej większości mieszkańców Szczecin jest miastem ładnym. Ogólną estetykę dobrze lub bardzo dobrze ocenia 68% ankietowanych, a tylko 9% ma odmienne zdanie na ten temat. Dla 1/4 poziom estetyki był trudny do określenia.
- ➔ Dotychczasowe działania rewitalizacyjne są dostrzegane przez mieszkańców. Ich efekt dobrze lub bardzo dobrze ocenia 67% respondentów przy 9% niezadowoleniu. Ponad ¼ badanych nie potrafiła określić stopnia rozwoju przestrzeni miejskiej w tym zakresie.

- ➔ Możliwość załatwiania spraw urzędowych przez internet dobrze lub bardzo dobrze ocenia przeszło połowa ankietowanych (55%). Przeciwnego zdania jest zaledwie 10% badanych. Trudności z określeniem poziomu na jakim Szczecin realizuje rozwój usług cyfrowych miało 35% respondentów, co w dużej mierze może wynikać z faktu niekorzystania przez te osoby z tego typu oferty.

- ➔ Szczecinianie raczej nie mają problemu w znalezieniu pracy przy założeniu posiadania odpowiednich kwalifikacji. Gotowość do poradzenia sobie na rynku pracy deklaruje 55% badanych, a tylko 9% miałyby z tym problem.

- ➔ Dobrze oceniane są działania podejmowane w zakresie ochrony przyrody (66%), najbardziej krytycznie oceniana jest czystość wód (30% negatywnych wskazań, 47% pozytywnych).

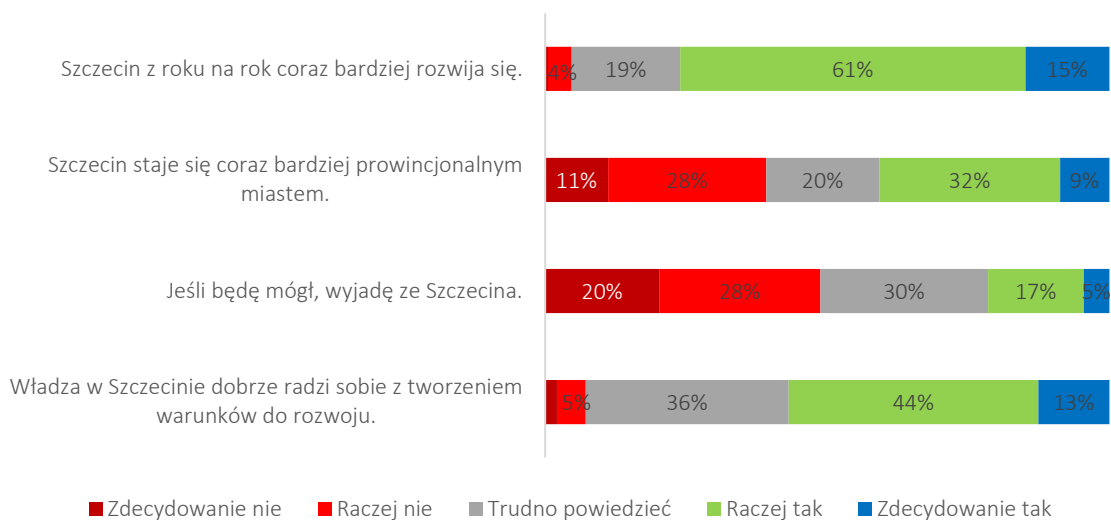
4. Ocena rozwoju miasta oraz zadowolenia z tempa zmian

Poddając ocenie mieszkańców rozwój miasta oraz zadowolenie z tempa zmian zapytaliśmy jak postrzegają oni poziom zaangażowania samorządu w działania mające na celu zatrzymanie myślących o potencjalnej wyprowadzce szczecinian. Chcieliśmy się dowiedzieć w jakim stopniu stolica województwa zachodniopomorskiego jest dla respondentów miastem o charakterze prowincjonalnym, a na ile stwarza skuteczne narzędzia do rozwoju swoich mieszkańców.

Powyższe kryteria ankietowani określali w pięciostopniowej skali od "zdecydowanie nie" do "zdecydowanie tak" w zależności od stopnia ich realizacji. Spoglądając na odpowiedzi badanych należy zwrócić uwagę, że dla zdecydowanej większości (76%) Szczecin jest miastem które z roku na rok stale się rozwija. Tylko 5% ankietowanych było przeciwnego zdania

Wykres 8 Rozwój Szczecina - szczegółowa ocena badanych

W jakim stopniu, w skali 1-5, zgadza się P. z następującymi twierdzeniami

Źródło: opracowanie własne

Gorzej wypadło natomiast postrzeżenie Szczecina jako miasta prowincjonalnego, które tak właśnie jest odbierane przez 39% respondentów. Za ledwie 41% mieszkańców jest odmiennego zdania przy 20% niezdecydowaniu. Bardziej pesymistycznie wypadają badania dotyczące potencjalnej chęci wyprowadzki z miasta. Taką gotowość deklaruje 22% szczecinian (oraz 30% niezdecydowanych), co może być sygnałem do niezadowolenia. Wyprowadzki nie rozpatruje raczej lub zdecydowanie 48% respondentów. Z drugiej jednak strony, aż 57% badanych dostrzega pozytywne efekty tworzenia przez władze miasta warunków do rozwoju, czego nie zauważa za ledwie 7% ankietowanych. Ponad 1/3 badanych nie potrafiła tego ocenić.

Tabele szczegółowe – ocena rozwoju miasta i tempa zmian

Tabela 22 Szczecin z roku na rok coraz bardziej rozwija się. - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Szczecin z roku na rok coraz bardziej rozwija się.

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	76,0%	4,7%	19,2%
Kobieta	74,0%	5,1%	20,9%
Mężczyzna	78,5%	4,2%	17,2%
18-24	57,9%	2,6%	39,5%
25-34	77,5%	9,0%	13,5%
35-44	70,2%	7,9%	21,9%
45-54	78,5%	5,4%	16,1%
55-64	80,5%	2,6%	16,9%
Powyżej 64 lat	80,1%	1,2%	18,6%
Podstawowe i zawodowe	75,8%	3,8%	20,5%
Średnie	72,4%	3,9%	23,7%
Wyższe	80,3%	6,3%	13,5%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Na pytanie czy z roku na rok Szczecin coraz bardziej się rozwija twierdząco częściej odpowiadali mężczyźni, a także respondenci z dwóch najstarszych grup wiekowych i te z wykształceniem wyższym. Przeciwnego zdania było więcej kobiet, osób młodych i również najlepiej wykształconych. Zdania na temat rozwoju miasta częściej nie potrafiły wyrazić kobiety, osoby najmłodsze i te z wykształceniem średnim.

Tabela 23 Szczecin staje się coraz bardziej prowincjonalnym miastem. - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Szczecin staje się coraz bardziej prowincjonalnym miastem.

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	40,7%	39,2%	20,1%
Kobieta	44,4%	35,4%	20,3%
Mężczyzna	36,4%	43,7%	19,9%
18-24	10,5%	57,9%	31,6%
25-34	15,7%	68,5%	15,7%
35-44	21,9%	57,0%	21,1%
45-54	41,9%	37,6%	20,4%
55-64	42,9%	40,3%	16,9%
Powyżej 64 lat	73,3%	6,2%	20,5%
Podstawowe i zawodowe	33,3%	44,7%	22,0%
Średnie	55,2%	22,4%	22,4%
Wyższe	29,3%	54,3%	16,3%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Szczecin jako miasto coraz bardziej prowincjonalne częściej odbierają kobiety, seniorzy i osoby ze średnim wykształceniem. Nie uważa tak natomiast więcej mężczyzn, osób młodych i tych z wykształceniem wyższym.

Tabela 24 Jeśli będę mógł, wyjadę ze Szczecina. - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Jeśli będę mógł, wyjadę ze Szczecina.

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	21,5%	48,8%	29,7%
Kobieta	22,2%	48,6%	29,3%
Mężczyzna	20,7%	49,0%	30,3%
18-24	23,7%	28,9%	47,4%
25-34	16,9%	64,0%	19,1%
35-44	19,3%	53,5%	27,2%
45-54	22,6%	55,9%	21,5%
55-64	16,9%	68,8%	14,3%
Powyżej 64 lat	26,7%	28,0%	45,3%
Podstawowe i zawodowe	9,8%	53,8%	36,4%
Średnie	28,4%	34,9%	36,6%
Wyższe	21,2%	61,1%	17,8%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Chęć wyjazdu ze Szczecina w przypadku pojawienia się takiej możliwości deklaruje nieco więcej kobiet niż mężczyzn oraz co ciekawe, "na tak" ze wszystkich grup wiekowych jest najwięcej seniorów. Zdecydowaną chęć pozostania wyraża z kolei najwięcej osób z grupy wiekowej 55-64 lat i tych z wykształceniem podstawowym i średnim. Zdania na ten temat nie mają najczęściej najmłodszy respondenci.

Tabela 25 Władza w Szczecinie dobrze radzi sobie z tworzeniem warunków do rozwoju. - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Władza w Szczecinie dobrze radzi sobie z tworzeniem warunków do rozwoju.

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	56,8%	7,2%	36,0%
Kobieta	57,9%	6,8%	35,4%
Mężczyzna	55,6%	7,7%	36,8%
18-24	47,4%	2,6%	50,0%
25-34	57,3%	11,2%	31,5%
35-44	57,0%	10,5%	32,5%
45-54	59,1%	5,4%	35,5%
55-64	42,9%	16,9%	40,3%
Powyżej 64 lat	64,0%	0,0%	36,0%
Podstawowe i zawodowe	60,6%	5,3%	34,1%
Średnie	50,4%	7,3%	42,2%
Wyższe	61,5%	8,2%	30,3%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Na dobre warunki do rozwoju w Szczecinie wskazuje nieco więcej kobiet niż mężczyzn, a wśród badanych grup wiekowych najwięcej odpowiedzi "na tak" było wśród seniorów, którzy w ogóle nie wyrazili się krytycznie w tym aspekcie. Przeciwnego zdania były z kolei najczęściej osoby w grupie wiekowej 55-64 lat oraz te z wykształceniem wyższym. Przeważnie najmłodszy respondenci nie mieli na ten temat zdania.

4.1. Podsumowanie

Poddając analizie powyższe dane chcieliśmy ocenić poziom zadowolenia mieszkańców z tempa zmian oraz zbadać jak w ich opinii władza radzi sobie w działaniach mających na celu zbadać poziom ich zadowolenia postrzeganie na ile mieszkańcy dostrzegają działania władz mające na celu zatrzymanie myślących o potencjalnej wyprowadzce szczecinian. W oparciu o zebrane wyniki można wyciągnąć poniższe wnioski:

- ➔ Większość badanych uznaje Szczecin, jako miasto, miastem które z roku na rok stale się rozwija. Tylko 5% ankietowanych było przeciwnego zdania.

- ➔ Według sporej części szczecinian (39%) stolica województwa zachodniopomorskiego jest miastem prowincjonalnym. Tylko nieco więcej, bo 41% mieszkańców jest odmiennego zdania, przy 20% niezdecydowaniu.

- ➔ Bardziej pesymistycznie wypadają badania dotyczące potencjalnej chęci wyprowadzki z miasta. Taką gotowość deklaruje 22% szczecinian (oraz 30% niezdecydowanych), co może być sygnałem do niezadowolenia. Wyprowadzki nie rozpatruje raczej lub zdecydowanie 48% respondentów.

- ➔ Podkreślić należy fakt, że aż 57% badanych dostrzega pozytywne efekty tworzenia przez władze miasta warunków do rozwoju, czego nie zauważa zaledwie 7% ankietowanych. Ponad 1/3 badanych nie potrafiła tego ocenić.

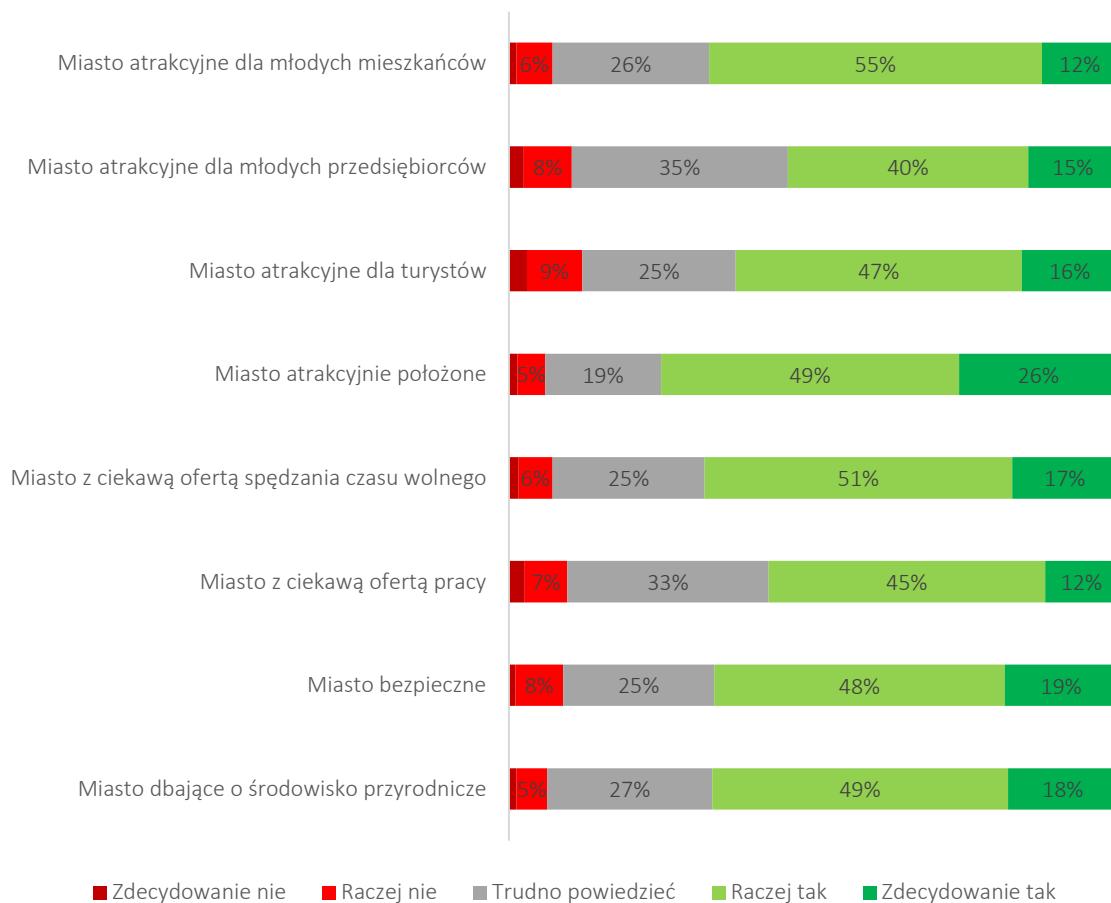
5. Potrzeby mieszkańców Szczecina

5.1. Wyniki badania ilościowego

Próbując zbadać potrzeby mieszkańców Szczecina zapytaliśmy jak na ile jest on atrakcyjny dla takich grup jak młodzi mieszkańcy, przedsiębiorcy i turyści. Poprosiliśmy także o ocenę atrakcyjności stolicy województwa zachodniopomorskiego w kontekście jego położenia, oferty rekreacyjnej, dostępności ciekawych miejsc pracy, bezpieczeństwa i troski o środowisko.

Wykres 9 Potrzeby mieszkańców Szczecina - szczegółowa ocena badanych

W jakim stopniu, w skali 1-5, zgadza się P. z następującymi twierdzeniami: Szczecin to:

Źródło: opracowanie własne

Powyższe kryteria ankietowani określali w pięciostopniowej skali od "zdecydowanie nie" do "zdecydowanie tak" w zależności od stopnia ich realizacji. Analizując poszczególne odpowiedzi należy podkreślić zdecydowany lub raczej wysoki poziom zadowolenia ankietowanych we wszystkich omawianych aspektach. I tak, według 67% badanych Szczecin jest atrakcyjny dla jego młodych mieszkańców. Przeciwnego zdania jest tylko 9%, a dla ¼ poziom atrakcyjności jest trudny do określenia.

Nieco mniej, ale jednak nadal ponad połowa badanych (55%) uważa, że miasto jest atrakcyjne także dla przedsiębiorców, z czym zdecydowanie lub raczej nie zgadza się 10% respondentów. Ponad 1/3 nie posiada zdania w tej kwestii. Także atrakcyjność turystyczna stolicy województwa zachodniopomorskiego oceniana jest wysoko i wynosi 63%, przy odmiennym zdaniu 12% badanych i ¼ osób niezdecydowanych.

Z kolei na atrakcyjność Szczecina w kontekście jego położenia zdecydowanie lub umiarkowanie wskazuje 75% ankietowanych, co stanowi największy odsetek ocen pozytywnych w całym omawianym zestawieniu. Odmiennego zdania jest zaledwie 6% badanych przy 20% osób niezdecydowanych. Ciekawą ofertę spędzenia czasu wolnego w Szczecinie dostrzega 68% ankietowanych, przy 7% niezadowoleniu i 25% braku opinii w tym zakresie. Dla 57% respondentów miasto zdecydowanie lub raczej posiada ciekawe oferty pracy, a nie znajduje ich 10% mieszkańców. W Szczecinie poczucie bezpieczeństwa ma natomiast 67% badanych mieszkańców, a zdecydowane lub umiarkowane obawy w tym zakresie odczuwa 9% przy neutralnej opinii ¼ respondentów. Miasto zdecydowanie lub raczej dba o środowisko przyrodnicze, co wyraziło 67 % badanych. Zdecydowanie lub raczej odmiennego zdania jest 6% mieszkańców.

Tabele szczegółowe – potrzeby mieszkańców Szczecina

Tabela 26 Miasto atrakcyjne dla młodych mieszkańców - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Miasto atrakcyjne dla młodych mieszkańców			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	67,1%	7,2%	25,7%
Kobieta	65,0%	6,8%	28,3%
Mężczyzna	69,7%	7,7%	22,6%
18-24	50,0%	15,8%	34,2%
25-34	67,4%	7,9%	24,7%
35-44	66,7%	8,8%	24,6%
45-54	73,1%	9,7%	17,2%
55-64	53,2%	11,7%	35,1%
Powyżej 64 lat	74,5%	0,0%	25,5%
Podstawowe i zawodowe	64,4%	6,1%	29,5%
Średnie	64,2%	5,2%	30,6%
Wyższe	72,1%	10,1%	17,8%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Na atrakcyjność Szczecina dla młodych mieszkańców wskazywali częściej mężczyźni, a także seniorzy i osoby z wykształceniem wyższym. Przeciwnego zdania było najwięcej młodych respondentów.

Tabela 27 Miasto atrakcyjne dla młodych przedsiębiorców - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Miasto atrakcyjne dla młodych przedsiębiorców

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	54,2%	10,3%	35,5%
Kobieta	55,6%	8,7%	35,7%
Mężczyzna	52,5%	12,3%	35,2%
18-24	18,4%	21,1%	60,5%
25-34	48,3%	12,4%	39,3%
35-44	51,8%	14,9%	33,3%
45-54	50,5%	12,9%	36,6%
55-64	46,8%	13,0%	40,3%
Powyżej 64 lat	73,3%	0,6%	26,1%
Podstawowe i zawodowe	56,1%	5,3%	38,6%
Średnie	53,4%	12,1%	34,5%
Wyższe	53,8%	11,5%	34,6%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Częściej dla kobiet i seniorów Szczecin jest atrakcyjny dla młodych przedsiębiorców. Nie postrzega go tak z kolei więcej mężczyzn, osób w przedziale wiekowym 35-44 lat i tych ze średnim wykształceniem. Niezdecydowani w tej kwestii dominują wśród najmłodszych oraz osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 28 Miasto atrakcyjne dla turystów - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Miasto atrakcyjne dla turystów

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	62,8%	12,1%	25,2%
Kobieta	61,7%	11,3%	27,0%
Mężczyzna	64,0%	13,0%	23,0%
18-24	26,3%	31,6%	42,1%
25-34	58,4%	11,2%	30,3%
35-44	57,9%	17,5%	24,6%
45-54	58,1%	18,3%	23,7%
55-64	72,7%	5,2%	22,1%
Powyżej 64 lat	75,2%	3,7%	21,1%
Podstawowe i zawodowe	64,4%	5,3%	30,3%
Średnie	63,8%	12,1%	24,1%
Wyższe	60,6%	16,3%	23,1%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Szczecin jest miastem atrakcyjnym dla turystów częściej dla mężczyzn, seniorów oraz respondentów z wykształceniem podstawowym i średnim. Przeciwnego zdania są najczęściej najmłodszy badani oraz osoby z wyższym wykształceniem. Także najmłodszy, ale też mężczyźni i osoby z wykształceniem podstawowym i średnim w największym procencie nie mają zdania na ten temat.

Tabela 29 Miasto atrakcyjnie położone - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Miasto atrakcyjnie położone			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	75,0%	5,9%	19,1%
Kobieta	77,8%	4,5%	17,7%
Mężczyzna	71,6%	7,7%	20,7%
18-24	57,9%	10,5%	31,6%
25-34	68,5%	12,4%	19,1%
35-44	67,5%	8,8%	23,7%
45-54	68,8%	5,4%	25,8%
55-64	89,6%	1,3%	9,1%
Powyżej 64 lat	84,5%	1,9%	13,7%
Podstawowe i zawodowe	67,4%	3,8%	28,8%
Średnie	78,4%	5,6%	15,9%
Wyższe	76,0%	7,7%	16,3%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Szczecin jest atrakcyjnie położony częściej dla kobiet, osób w grupie wiekowej 55-64 lat oraz tych z wykształceniem średnim. Przeciwnie opinie na ten temat mają częściej mężczyźni, osoby młode i najlepiej wykształcone. Najmłodszy i ankietowani z wykształceniem podstawowym i średnim nie wyrażały najczęściej zdania w tym zakresie.

Tabela 30 Miasto z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Miasto z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	67,8%	7,2%	25,0%
Kobieta	65,6%	8,7%	25,7%
Mężczyzna	70,5%	5,4%	24,1%
18-24	39,5%	7,9%	52,6%
25-34	62,9%	9,0%	28,1%
35-44	62,3%	10,5%	27,2%
45-54	62,4%	6,5%	31,2%
55-64	74,0%	10,4%	15,6%
Powyżej 64 lat	81,4%	2,5%	16,1%
Podstawowe i zawodowe	62,9%	6,1%	31,1%
Średnie	68,5%	5,6%	25,9%
Wyższe	70,2%	9,6%	20,2%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Na ciekawą ofertę spędzenia wolnego czasu w Szczecinie wskazuje więcej mężczyzn, seniorów i osób z wyższym wykształceniem. Nie uważa tak więcej kobiet i osób w średnim wieku. Jasnego stanowiska nie wyraziło najwięcej młodych osób oraz tych z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 31 Miasto z ciekawą ofertą pracy - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Miasto z ciekawą ofertą pracy

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	57,3%	9,6%	33,0%
Kobieta	56,3%	7,7%	36,0%
Mężczyzna	58,6%	11,9%	29,5%
18-24	42,1%	7,9%	50,0%
25-34	52,8%	12,4%	34,8%
35-44	57,0%	14,0%	28,9%
45-54	59,1%	10,8%	30,1%
55-64	44,2%	16,9%	39,0%
Powyżej 64 lat	68,9%	1,2%	29,8%
Podstawowe i zawodowe	50,8%	8,3%	40,9%
Średnie	56,9%	9,5%	33,6%
Wyższe	62,0%	10,6%	27,4%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Ciekawą ofertę pracy w mieście widzi paradoksalnie najczęściej seniorów oraz osób z wykształceniem wyższym. Przeciwnego zdania są częściej mężczyźni oraz respondenci w grupie wiekowej 55-64 lat. Z kolei najczęściej kobiet, osób najmłodszych i tych z wykształceniem podstawowym i zawodowym nie wyraziło zdania na ten temat.

Tabela 32 Miasto bezpieczne - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Miasto bezpieczne			
Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	66,3%	8,9%	24,8%
Kobieta	64,3%	8,4%	27,3%
Mężczyzna	68,6%	9,6%	21,8%
18-24	60,5%	2,6%	36,8%
25-34	49,4%	19,1%	31,5%
35-44	64,9%	10,5%	24,6%
45-54	63,4%	15,1%	21,5%
55-64	63,6%	9,1%	27,3%
Powyżej 64 lat	80,7%	0,0%	19,3%
Podstawowe i zawodowe	47,7%	18,2%	34,1%
Średnie	75,4%	3,0%	21,6%
Wyższe	67,8%	9,6%	22,6%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Szczecin za bezpieczny uznają częściej mężczyźni, seniorzy i osoby ze średnim wykształceniem. Przeciwnego zdania są najczęściej osoby młode, a także respondenci z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Problem z określeniem czy Szczecin jest miastem bezpiecznym mailo więcej kobiet, najmłodszych respondentów, a także osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

Tabela 33 Miasto dbające o środowisko przyrodnicze - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Miasto dbające o środowisko przyrodnicze

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	66,6%	6,3%	27,1%
Kobieta	67,5%	6,4%	26,0%
Mężczyzna	65,5%	6,1%	28,4%
18-24	60,5%	5,3%	34,2%
25-34	55,1%	11,2%	33,7%
35-44	62,3%	7,0%	30,7%
45-54	65,6%	7,5%	26,9%
55-64	58,4%	11,7%	29,9%
Powyżej 64 lat	82,0%	0,0%	18,0%
Podstawowe i zawodowe	58,3%	4,5%	37,1%
Średnie	70,7%	5,6%	23,7%
Wyższe	67,3%	8,2%	24,5%

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Najczęściej według seniorów miasto dba o środowisko przyrodnicze. Uważa tak również najwięcej osób z wykształceniem średnim. Przeciwnego zdania byli najczęściej respondenci w grupie wiekowej 55-64-let oraz osoby z wykształceniem wyższym.

5.2. Wyniki badania jakościowego

W celu lepszego zrozumienia potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej oraz identyfikacji obszarów wymagających interwencji i rozwoju, przeprowadzono również 4 spotkania realizowane metodą FGI (zogniskowane wywiady grupowe). Wywiady zostały wykonane w mieszanych grupach zróżnicowanych pod względem płci i wieku, na które składali się przedstawiciele środowiska akademickiego, biznesowego, działacze społeczni oraz zwykli mieszkańcy Szczecina. Niniejsza część raportu (oraz kolejne rozdziały) stanowi syntezę i analizę wyników tych dyskusji.

Wyniki badania zostały omówione w odniesieniu do czterech najważniejszych diskutowanych obszarów: społecznego, gospodarczego, przestrzennego i klimatyczno-środowiskowego. Dodatkowo w podpunkcie 5.1.5. przedstawione zostały uwagi mieszkańców nie mieszczące się w wspomnianych powyżej kategoriach, obejmujące temat wydarzeń podnoszących rangę Szczecina jako miasta na arenie krajowej i międzynarodowej.

5.2.1. Wymiar społeczny

5.2.1.1. Rekreacja – oferta sportowa

W trakcie dyskusji na temat dostępu do oferty sportowej w Szczecinie uczestnicy zwrócili uwagę na wiele istotnych kwestii. W pierwszej kolejności poruszono temat rewitalizacji stadionu, jako ważnego miejsca dla aktywności sportowej w mieście. Pomimo tej inwestycji, niektórzy uczestnicy zauważyli, że stadion nie jest jeszcze w pełni wykorzystywany.

"Rewitalizacja stadionu. W końcu Szczecin doczekał się tego miejsca. aczkolwiek nie jest jeszcze do końca wykorzystywany póki co" – Przedstawiciel biznesu, gr. Gospodarka

Następnie omówiono plany otwarcia fabryki wody. Ocena respondentów w odniesieniu do tej inwestycji była ambiwalentna. Uczestnicy wyrazili obawy co do wysokich cen biletów i dostępności tego obiektu dla zwykłych mieszkańców, wskazywali na złe skomunikowanie Fabryki Wody z resztą miasta.

"Zamiast iść w takie dostępne dla wszystkich usługi, które są rozsiane po całym mieście, które są np. przy szkołach. Nadal w bardzo wielu szkołach nie tylko nie ma basenu ale dzieci ćwiczą na korytarzu, dlatego, że nie ma sal gimnastycznych, boiska nie są dostosowane. (...) Mamy teraz fabrykę, kolejny obiekt, który będzie trudno dostępny. Mam wrażenie, że to będzie adresowane do niewielkiej liczby osób" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Gospodarka

W kontekście oferty sportowej dla dzieci i dorosłych, uczestnicy wyrazili rozczarowanie brakiem dostępu do basenów, szczególnie po godzinie 16. Zauważono również problem wynajmowania obiektów przez szkoły, co ogranicza dostępność dla mieszkańców, np. na boiskach.

"Generalnie po 16 nie da się pływać w Szczecinie. Ale to też kwestia szkółek. Bo pewnie ¾ albo i cały basen przez nich jest zajęty." – Działacz społeczny, gr. Społeczeństwo

"Jest też problem z boiskami i z wynajęciem boiska. Wiem, bo gram. Takie Orliki potrafią stać kilka godzin puste bo nikt nie może wejść. Tylko 2 miejsca są takie gdzie można iść pograć." – Przedstawiciel biznesu, gr. Gospodarka

Mimo to, pozytywnie oceniono rozwój infrastruktury sportowej, takiej jak orliki czy siłownie na powietrzu.

"Też fajnie, że te siłownie w pewnym momencie się rozwinęły, te na powietrzu." – Działacz społeczny, gr. Społeczeństwo

Zróznicowane głosy pojawiły się w temacie placów zabaw – część respondentów wskazywała na ich dużą dostępność i budowanie nowych miejsc tego typu, inni z kolei krytykowali, że place bywają małe i zaniedbane, szczególnie na obszarze nowych osiedli, gdzie są umieszczane np. przez deweloperów.

"Powinny też powstawać place zabaw dla dzieci. bo są likwidowane, ponieważ wymagana jest obsługa tego placu zabaw przez powiedzmy dewelopera, który obok budował. I miasto nie bierze tego pod uwagę, że powinien być też tam nadzór prowadzony. Tak samo miasto ma takie miejsca, gdzie stworzono place zabaw, likwiduje, bo tam nie było nadzoru." – Przedstawiciel biznesu, gr. Gospodarka

"[Place zabaw] jest dużo nowych i fajnych" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Społeczeństwo

5.2.1.2. Rekreacja – oferta kulturalna i wydarzenia integrujące mieszkańców

W dyskusji na temat kultury i wydarzeń integrujących mieszkańców Szczecina uczestnicy poruszyli szereg różnorodnych tematów.

Poruszono problem niewystarczającego finansowania kultury przez władze miasta, w porównaniu do innych miast oraz ubogą zdaniem niektórych ofertę kulturalną. Wzmiankowano istniejący konflikt w Teatrze Współczesnym, co może wpływać na działalność tej instytucji i dostępność dla mieszkańców.

"Więc żeby ta galeria [w Muzeum Narodowym] w ogóle miała szansę istnieć musi korzystać z wypożyczania dzieł za granicę, a niestety ta galeria jest o tyle uboga i mała, że nie ma swoich własnych zasobów, więc są to tak głodowe datki, tak bym to nazwała, że ta warstwa kulturowa obumiera. Tak samo jest z teatrem. Teatr tak naprawdę istnieje tylko dlatego, że ci ludzie tam pracują hobbystycznie i wolontariacko. Miała być nowa przestrzeń teatralna wybudowana dla Teatru Współczesnego, miał być nowy, odseparowany budynek. Gdzie jest ten budynek? Nie ma tego budynku." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Przestrzeń

Zwrócono uwagę na brak dostępności Muzeum Narodowego dla osób starszych i na wózkach, ze względu na brak podjazdów oraz innych udogodnień.

"Uboga warstwa kulturowa, Muzeum Narodowe, które otwiera wystawy, które mogłyby skusić innych ludzi jest niedostępna dla osób z niepełnosprawnością (...)" – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Przestrzeń

Mimo tych niedostatków, zauważono wzrost liczby inicjatyw społecznych i kulturalnych w mieście, takich jak festyny osiedlowe, warsztaty dla dzieci czy spotkania integracyjne. Istnieje bogata oferta gastronomiczna oraz miejsc spotkań, które sprzyjają integracji mieszkańców. Mieszkańcy doceniają także obecność kina studyjnego.

"Mamy dużo inicjatyw społecznych. Nie tylko tych dużych typu imprezy masowe. Ale jest bardzo dużo takich jak na Wojska Polskiego były te imprezy przy tej ścianie placu. Były gdzieś tam urodziny Wojska Polskiego. Więc to są takie inicjatywy, które gdzieś tam osiedlowo łączą" – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Społeczeństwo

"Bardzo dużo jest też warsztatów dla dzieci. festyny osiedlowe. Wspólne sadzenie kwiatków, ustawianie tablic na psie odchody. Tego jest masa. Także jest co robić z tymi dziećmiaczkami." – Działacz społeczny, gr. Społeczeństwo

5.2.1.3. Rekreacja i turystyka

Podczas dyskusji na temat turystyki w Szczecinie uczestnicy zgłosili różne opinie na temat statusu miasta jako atrakcji turystycznej. Część zgodziła się, że Szczecin przyciąga turystów, ale nie jest uznawany głównie za miasto turystyczne. Część respondentów wyrażała obawę, że miasto niedostatecznie przyciąga młodych krajowych turystów, ze względu na brak atrakcji jak miejsca spotkań w centrum, brak

starówki czy Zoo, a skupia się na gościach z Skandynawii i Niemiec, którzy chętnie spacerują po mieście, podziwiając kamienice.

"No właśnie Niemcy 80+ no to dla nich to jest frajda zobaczyć stare kamienice, ale jak przyjeżdża grupa 20 studentów oni nie mają co tu robić. Jest taka uboga warstwa turystyczna i w ogóle rekreacyjna dla osób młodych, nie dla młodzieży, nie dla osób starzejących się ale dla tych w wieku produkcyjnym, że to jest po prostu aż żenujące, zapraszanie tutaj kogokolwiek." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Przestrzeń

W trakcie dyskusji poruszono kwestię wykorzystania potencjału miasta portowego, sugerując, że mógłby on przyciągnąć więcej turystów. Zaproponowano, że organizacja koncertów i innych wydarzeń kulturalnych w miejscach takich jak Netto Arena mogłaby zwiększyć atrakcyjność miasta. Uczestnicy zgłosili również potrzebę wypromowania miejscowych zabytków i instytucji.

"Mało tego, można byłoby to aktywizować, ale te elementy nie są wspierane, bo ostatnio usłyszałam, ostatnio była taka sytuacja że na przykład Netto Arena, która jest na fajnym miejscu, byłaby idealnym punktem do organizowania koncertów zespołów, które się zatrzymują w Poznaniu i jadą do Berlina, ale tego nie ma na trasie uwzględnionej. Dlaczego? Dlatego bo trzech producentów muzycznych powiedziało mi że nawet nie wiedzą że w Szczecinie jest miejsce gdzie zorganizować koncert. Nie wiedzą że mamy operę, nie wiedzą że mamy Netto Arenę, oni o tym po prostu nie wiedzą" – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Przestrzeń

Dodatkowo omówione zostały cykliczne imprezy realizowane na terenie Szczecina. Respondenci wspomnieli o wydarzeniach takich jak Złot Żaglowców, które miały miejsce co kilka lat i przyciągały dużą liczbę turystów, czy też Dni Morza, które kiedyś cieszyły się dużą popularnością, ale obecnie nie spełniają oczekiwań mieszkańców. Wspomniano również o ograniczonej bazie noclegowej w mieście oraz braku różnorodnych opcji zakwaterowania, co stanowi dodatkowy problem dla turystów. Zdaniem respondentów wydarzenia te mogłyby nadal stanowić wizytówkę Szczecina i zostać lepiej zorganizowane i wypromowane.

"Szczecin jest kojarzony z żaglami, ale już nie nawet dobrego paprykarzu szczecińskiego" – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Przestrzeń

5.2.1.4. Polityka społeczna – osoby OzN

Podkreślone zostało istnienie licznych barier architektonicznych w Szczecinie, które utrudniają życie osobom z niepełnosprawnościami. Zgłoszono wiele przypadków niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Wśród przykładów wymieniono brak odpowiednich ścieżek dla osób niewidomych, które często prowadzą prosto w ścianę, co jest szczególnie niebezpieczne. Chociaż niektórzy uczestnicy wspomnieli o istnieniu niektórych oznaczeń w budynkach użyteczności publicznej, to jednak zgodnie z ich relacjami, są one często mało widoczne i niezauważalne dla osób z niepełnosprawnościami.

"Ścieżka dla niewidomych na dworcu prowadzi prosto w ścianę." – Działacz społeczny, gr. Społeczeństwo

Dodatkowo jeden z respondentów podkreślił konieczność zadbania o program dla asystentów osób z niepełnosprawnościami.

"Opiekunowie osób niepełnosprawnych. jest projekt jakiś w Szczecinie, który ma obejmować 150 czy 115 osób niepełnosprawnych. (...) Ale wiele jest takich, które gdyby nie rodzice, gdyby nie tam jakieś inne osoby to byłby problem. I uważam, że jest tego za mało. powinien być nacisk na to. Bo

społeczeństwo oprócz tego, że się starzeje, to jest dużo niepełnosprawnych." – Działacz społeczny, gr. Społeczeństwo

5.2.1.5. Polityka społeczna – seniorzy

Uczestnicy jednogłośnie wyrazili uznanie wobec polityki społecznej kierowanej do seniorów, uważają, że oferta kulturalna dla seniorów jest bogata i różnorodna. Dodatkowo z łatwością przywoływali organizowane w okolicy wydarzenia, których odbiorcami są seniorzy.

"Jest uniwersytet 3 wieku. moja teściowa swego czasu chodziła. I wiem, że cały wachlarz różnych zajęć był dość spory. Jakaś florystyka, makijaże, tańce, rękodzieło." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Społeczeństwo

5.2.1.6. Polityka społeczna – dostęp do żłobków i przedszkoli

Wypowiedzi mieszkańców podkreślają istniejący problem z dostępem do żłobków i przedszkoli w Szczecinie. Mieszkańcy zgłaszają, że brakuje zarówno odpowiedniej liczby miejsc w placówkach, jak i dostosowania istniejących żłobków i przedszkoli do lokalizacji zamieszkania. Uzyskanie miejsca w publicznym żłobku jest opisywane jako zadanie trudne do wykonania, a nawet jeśli się to uda, placówka może być znacznie oddalona od miejsca zamieszkania rodziny.

"Natomiast jeszcze z takich rzeczy, których mi bardzo brakuje to żłobki. Jest ogromny problem ze żłobkami. Dostanie się do żłobka publicznego graniczy z cudem. W przedszkolach jest trochę lepiej ale często osoby nie dostają się w pierwszym naborze i jeżdżą gdzieś bardzo daleko. Albo dzieci lądują w prywatnym przedszkolu." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Gospodarka

5.2.1.7. Uczelnie w Szczecinie

Określenie Szczecina miastem akademickim wzbudzało wśród respondentów mieszane emocje. Jedni zgodzili się, że Szczecin zawsze był uważany za miasto akademickie, podczas gdy inni zauważyli, że liczba studentów w porównaniu do liczby mieszkańców jest niska. Zwrócono uwagę na fakt, że brak kampusu, sprawia, że uczucie akademickiej atmosfery w mieście jest ograniczone.

"Tylko studenci są rozbici, rozproszeni, nie ma takiego kampusu" – przedstawiciel biznesu

Odnosząc się do jakości edukacji akademickiej w Szczecinie, większość uczestników uznała ją za dobrą, choć niektórzy zwrócili uwagę na specjalistyczne dziedziny, takie jak oceanotechnika czy oceanografia, w których Szczecin powinien być bardziej wyróżniający się, a jednak nie przyciąga odpowiedniej liczby studentów.

"Te wszystkie studia scentralizowane, uniwersytety, wszystkie politechniki o podobnych kierunkach można znaleźć w każdej części kraju. Szczecin, tak naprawdę powinien słynąć jeśli chodzi o politechnikę szczecińską, o ZUT przepraszam, tj. oceanotechnika, oceanografia, która powinna przodować. Tam są od lat kolejki ale też kto może pozwolić sobie na to, żeby dzisiaj wyjechać." – Działacz społeczny, gr. Społeczeństwo

5.2.1.8. Budżet obywatelski

Większość respondentów zna i bierze udział w głosowaniu w budżecie obywatelskim, inicjatywa ta jest oceniana raczej pozytywnie. Rozważając, co można zmienić w kwestii budżetu obywatelskiego, jeden z mieszkańców zasugerował, że istnieje potrzeba dotarcia do większej grupy mieszkańców i poprawy komunikacji dotyczącej tego przedsięwzięcia.

"Dotrzeć jakoś [z budżetem obywatelskim] do większej grupy mieszkańców. Informacje o tym co dzieje się w mieście, to jest bardzo kiepskie." – Mieszkaniec Szczecina, gr. Społeczeństwo

5.2.1.9. Dostępność urzędów

Uczestnicy dyskusji wyrazili swoje opinie na temat dostępności usług publicznych w Urzędzie Miasta, szczególnie w kontekście załatwiania spraw i umawiania wizyt. Zgodnie z ich relacjami, godziny otwarcia urzędu nie zawsze są dostosowane do harmonogramu pracy mieszkańców, co może utrudniać korzystanie z usług dla osób pracujących. Kolejnym istotnym problemem, który został poruszony, są długie kolejki w urzędach. Istnieją także skargi na trudności z dostępem do urzędów poprzez internet, zwłaszcza jeśli chodzi o elektroniczne rejestracje czy przekazywanie dokumentów.

"Trzeba o północy koczować w kolejce żeby się zapisać" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Przestrzeń

"Wyobraźmy sobie siebie w wieku 75 lat żeby tam iść coś załatwić" – Przedstawiciel biznesu, gr. Przestrzeń

"Są osoby, które tam zarabiają jako stanie w kolejce" - Działacz społeczny, gr. Przestrzeń

5.2.2. Wymiar przestrzenny

5.2.2.1. Ścieżki rowerowe

Podczas dyskusji uczestnicy wyrazili swoje opinie na temat rozwoju infrastruktury miejskiej, ze szczególnym naciskiem na potrzebę rozbudowy ścieżek rowerowych. Opinie mieszkańców na temat infrastruktury rowerowej miasta były mieszane. Z jednej strony opisywali swoje zadowolenie z zwiększającej się liczby tras, szczególnie na obrzeżach miasta. Jednak z drugiej strony poddawali krytyce bezpieczeństwo poruszania się po wybudowanych ścieżkach zarówno z perspektywy rowerzystów, pieszych, jak i kierowców. Ponadto uczestnicy zgodnie orzekli, że liczba ścieżek rowerowych w centrum jest niewystarczająca.

"Na obrzeżach są piękne ścieżki rowerowe, ja wcześniej mieszkałam w Dobrej na Szczecińskiej, mogłam dojechać do samego Głębokiego bez absolutnie żadnego przerwania trasy i potem są jeszcze ścieżki do Niemcech, więc na obrzeżach Szczecina tam na lewobrzeżu jest super." – Mieszkaniec, gr. Przestrzeń

"Ścieżki rowerowe. Ścieżka rowerowa, która prowadzi powiedzmy od Kościuszki powiedzmy w stronę Mieszka I, to jest pomyłka. Nie da się tam jeździć. Ani kierowca nie czuje się tam bezpiecznie ani rowerzysta" – Przedstawiciel środowiska biznesowego, gr. Gospodarka

Podkreślano paradoks związany z brakiem bezpiecznych ścieżek rowerowych, co skutkuje zwiększeniem liczby samochodów w mieście, co z kolei przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza i tworzenia korków.

"Tak, tutaj jest paradoks pozorny. Ja przyjechałam tu na rowerze. Przywiązałam go do latarni, bo nie było innej możliwości, przypięłam. Przejechać przez Kościuszki się nie odważyłam. Jechałam jednak chodnikiem. Zakładając jakie powinny być priorytety, bo jest przyrost samochodów, i jak to jest z transportem publicznym, jak trudno jest dojechać nie posiadając auta. Ja jestem teraz w momencie gdzie jestem zmuszona, bo mam małe dzieci, mam starszych rodziców. I komunikacja jest taka, że nieposiadanie samochodu na rodzinę jest nieodpowiedzialnością. Z drugiej strony wiemy, że samochody są jedną z przyczyn zanieczyszczenia powietrza. I korków." – Mieszkanica miasta, gr. Gospodarka

Dodatkowo pojawiły się również głosy sugerujące trudności w osiągnięciu porozumienia pomiędzy władzami miasta a innymi instytucjami publicznymi w celu realizacji takich inwestycji, przez co ścieżki rowerowe nie powstają w takich miejscach, gdzie są zdaniem mieszkańców potrzebne.

"Też na przykład miasto nie chce się z innymi instytucjami publicznymi dogadać, żeby uwłaszczyć fragment terenu, żeby w obrębie obrzeża, gdzie mamy ruchliwe dwupasmówki wybudować ścieżki rowerowe i chodniki, które poprawią bezpieczeństwo pieszych." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Gospodarka

5.2.2.2. Rewitalizacja kamienic i obecność pustostanów

Temat rewitalizacji kamienic obecny był w wszystkich grupach fokusowych, uczestnicy wyrazili swoje spostrzeżenia dotyczące postępów oraz wyzwań związanych z tym procesem. Jednym z głównych tematów była potrzeba większego zaangażowania miasta w remonty oraz brak zainteresowania ze strony władz miejskich, co utrudnia realizację i sprawny przebieg inwestycji, który obejmowałby większe obszary na raz.

"Jeszcze brak zainteresowania ze strony miasta. My robiliśmy renowację kamienicy. Zgłaszałam 2 lata wcześniej, że będzie remont, żeby zrobili remont, to co należy do miasta (...) Są okna do

wymiany, też mówiłam żeby wymienić bo to wygląda jak czerwona plama na białej sukni. Nie wymieniło miasto, sąsiadka pisała 100 razy pisma, Urząd Miasta ma to gdzieś. Dodam, że chodzi o czyszczenie kanalizacji. Były powodzie straszne. Zadzwoiłam, żeby wyczyścili od razu całą ulicę. To nie - każdy blok musi to sam zgłosić. To jakiś żart. To co z tego że wyczyści kanalizację przed blokiem, jak dwie bramy dalej będzie zapchane." – Działaczka społeczna, gr. Przestrzeń

Pojawiły się również głosy krytyczne dotyczące polityki mieszkaniowej miasta. Zauważono, że remontowane kamienice często pozostają puste z powodu wysokich czynszów, które przekraczają możliwości finansowe wielu mieszkańców. Ponadto, brak dofinansowania z UE oraz wysokie koszty remontów utrudniają dostęp do mieszkań dla osób o niższych dochodach.

"Są kamienice wyremontowane i w 3/4 są w ogóle puste, bo tam nikt nie mieszka" – Działacz społeczny, gr. Przestrzeń

"Jeżeli przychodzi inwestor, który poddał rewitalizacji przestrzeń mieszkalną, którą zwiemy kamienicą, sprawia to, że ta przestrzeń jest luksusowa i czynsz wynajmu takiej przestrzeni niestety przekracza możliwości na przykład studentów. (...) Dostałam wycenę, że remont kosztuje 70 tysięcy i mieszkanie będzie należało do mnie. Niestety to badanie rynku jest o tyle zakłamanie, że podpisując umowę zaczynamy uzmysławiać sobie, że grzyb w tych kamienicach jest tak wielki, że remont wynosi 200 000. (...)" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Przestrzeń

Dodatkowym zarzutem wobec miasta był brak dostosowania infrastruktury w kamienicach do współczesnych standardów sanitarnych oraz likwidacji toalet na zewnątrz budynków.

"Przykrywa się problemy tylko renowacją elewacji a nikt nie robi modernizacji, nie ma toalet w klatkach schodowych, w mieszkaniach, są kamienice, które mają toalety na zewnątrz i często też tak jest, że po prostu lepiej jest doprowadzić do ruiny jakąś kamienicę niż żeby ją wyremontować (...)" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Klimat i środowisko

Należy jednak zauważyć, że uczestnicy badania entuzjastycznie odnosili się do udanych w ich opinii rewitalizacji kamienic. Odremontowane budynki stanowią ich zdaniem wizytówkę miasta.

"[Szczecin] Ładnieje, przez remonty kamienic." – Mieszkaniec Szczecina, gr. Gospodarka

Temat istniejących w mieście pustostanów pojawił się także poza tematem rewitalizacji kamienic. Uczestnicy krytycznie wypowiadali się na temat prowadzonej polityki mieszkań komunalnych, liczby niezamieszkanymi lokali oraz braku inicjatywy miasta, co zdaniem mieszkańców skutkuje dalszym pogorszeniem się stanu budynków.

"W bloku są po 2-3 mieszkania puste, nie mówiąc o Placu Grunwaldzkim gdzie pewnie jest mieszkań z 50 i też ludzie nie mają gdzie mieszkać, a to w nich szyby są wybite, wyiębia się, pewnie pleśń już tam jest i dlaczego się tym nikt 20 lat nie zajmie? Bo to chyba 20 lat minęło, jak nie więcej" – Działacz społeczny, gr. Przestrzeń

5.2.2.3. Infrastruktura drogowa, komunikacja samochodowa i parkingi

Uczestnicy poddali dyskusji przeprowadzane inwestycje drogowe mające usprawnić infrastrukturę uliczną. Uczestnicy poruszyli wiele istotnych kwestii dotyczących stanu dróg, chodników oraz ogólnej organizacji przestrzeni miejskiej.

Zgłosili potrzebę lepszego planowania prac remontowych, aby zminimalizować zakłócenia w ruchu drogowym. Propozycją było wprowadzenie prac nocnych tam, gdzie to możliwe, aby nie utrudniały one codziennego funkcjonowania mieszkańcom.

"Jeśli chodzi o przemieszczanie się po mieście to się pogorszyło, dlatego że wszystkie prace są wykonywane w ciągu dnia jednocześnie, a w Nowym Jorku w nocy. W dzień nie widziałam

nikogo pracującego przy naprawie dróg, czyli można wprowadzić między godziną 22 a 6 rano roboty w co niektórych miejscach" – Działacz społeczny, gr. Przestrzeń

Mieszkańcy zauważyli wiele niedociągnięć w jakości dróg i chodników, szczególnie na obrzeżach miasta. Problemy te powodują nie tylko dyskomfort, ale również prowadzą do uszkodzeń pojazdów. Wskazywano na konieczność poprawy stanu technicznego dróg, aby zapewnić bezpieczeństwo i wygodę użytkownikom.

"Ja bym jeszcze poruszyła taki temat stanu po prostu technicznego dróg w niektórych miejscach w mieście. Na przykład na obrzeżach, ja mieszkam na Warszawie i na Andersena po prostu są takie dziury, że naprawdę tragicznie się jedzie" – Mieszkanka Szczecina, gr. Przestrzeń

Wskazano również na potrzebę przywracania przestrzeni miejskiej mieszkańcom. Krytykowano komercjalizację niektórych obszarów miejskich kosztem użyteczności dla społeczności lokalnej.

"I dobrym przykładem jest Aleja Kwiatowa, która była fajnym zielonym pasem, na którym kwiaciarki mogły sprzedawać kwiaty. Obecnie zostało to poddane kapitalizacji i ten Pasaż fantastycznie wyremontowany nie służy nikomu. Siedząc na ławce między dwoma pasami ruchu, nie da się zrelaksować, więc obecnie miasto wynajmuje ten ten skrawek przestrzeni na te zimowe kiermasze, czyli czerpie zyski." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Przestrzeń

Podczas dyskusji na temat parkingów, uczestnicy zwrócili uwagę na kilka istotnych kwestii dotyczących problemów związanych z parkowaniem w mieście oraz możliwymi rozwiązaniami. Większość uczestników była zdania, że miejsc parkingowych w mieście jest niewystarczająco dużo, szczególnie w centrum miasta. Jeden z działaczy zasugerował konieczność budowy dużego parkingu piętrowego w centrum miasta, aby umożliwić kierowcom pozostawienie samochodów i przesiadkę na komunikację publiczną. Z kolei inny działacz podkreślił, że istniejące miejsca parkingowe często pozostają puste z powodu ich nieodpowiedniego położenia.

"Powinien być w centrum jakiś duży parking piętrowy, gdzie można zostawić samochód" – Działacz społeczny, gr. Gospodarka

"Dla mnie też problemem jest brak miejsc parkingowych, żeby ktoś zaparkował i przesiadł się na komunikację publiczną. Jest parking, który stoi pusty" – Działacz społeczny, gr. Gospodarka

Niektórzy uczestnicy zauważyli, że brak miejsc parkingowych utrudnia codzienne życie w mieście, zwłaszcza w godzinach wieczornych, kiedy trudniej znaleźć wolne miejsce. Zasugerowano również likwidację miejsc parkingowych przeznaczonych dla taksówek, które są rzadko wykorzystywane w erze zamawiania przejazdów przez telefon.

"Brak miejsc parkingowych, są np. miejsca przeznaczone na postój taksówek, na których rzadko się zdarza, że jakaś taksówka stoi, uważam, że powinny być zlikwidowane, bo to jest w sumie w czasach kiedy się zamawia taksówkę przez telefon to jest zupełnie zbędne (...)" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Klimat i środowisko

Pojawiły się również głosy popierające likwidację miejsc parkingowych w centrum miasta oraz podniesienie cen za parkowanie w celu zmniejszenia ruchu samochodowego i zachęcenia do korzystania z alternatywnych środków transport, czy też korzystania z parkingów typu Park&Ride. Wskazano również na konieczność ograniczenia ruchu ciężarówek i dostawczych w godzinach szczytu, aby ułatwić przemieszczanie się mieszkańcom oraz poprawić dostępność miejsc parkingowych.

"Miasto nie służy do parkowania" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Społeczeństwo

"Dokładnie. powinno być tak, żeby każdy z nas mógł dojść. Jak są święta, wyprzedaje, to pod Kaskadą wszystko jest zakorkowane i całe Śródmieście stoi. Nie można przejechać ani autobusem ani samochodem. Też jestem zwolennikiem podnoszenia cen za parkowanie w centrum." – Przedstawiciel biznesu, gr. Społeczeństwo

5.2.2.4. Komunikacja publiczna

Podczas dyskusji na temat komunikacji miejskiej, uczestnicy zgłosili wiele kwestii dotyczących funkcjonowania transportu publicznego w Szczecinie. Pojawiły się uwagi dotyczące braku skomunikowania między różnymi środkami transportu, co prowadzi do niewydolności systemu komunikacji miejskiej. Przykładem tego był wspomniany fakt, że uruchomienie szybkiego tramwaju zwiększyło czas dojazdu do bramy portowej o 15 minut.

"Brak skomunikowania. Wręcz po tym jak został uruchomiony szybki tramwaj, czas dojazdu do bramy portowej, z prawobrzeża z tych bardziej granicznych osiedli zwiększył się o 15 minut." – Przedstawiciel biznesu, gr. Gospodarka

Mieszkańcy wyrazili także niezadowolenie z likwidacji korzystnych dla nich linii autobusowych, takich jak linia A, która zapewniała dogodne połączenia między osiedlami. Ponadto, kwestionowano politykę cenową, zwłaszcza wyższe ceny biletów dla linii pospiesznych, co wydaje się niesprawiedliwe dla osób korzystających z dłuższych tras.

"Była kilka lat temu bardzo dobra linia autobusowa tzw. linia A pospieszna, która została zabrana i tutaj było bardzo dobre skomunikowanie. Ponieważ z osiedla słonecznego można było dojechać aż do Żulechowa i to było super rozwiązanie. i został ten autobus zlikwidowany i to bardzo wielka szkoda." – Mieszkaniec Szczecina, gr. Gospodarka

"Ja chciałam też zapytać, dlaczego pospieszne mają droższe bilety? To jest jakiś karniak za to, że ktoś się spieszy? Ja tego nie rozumiem. mamy świetne autobusy, które jeżdżą sprawnie, właśnie umożliwiają komunikację ludziom którzy mieszkają daleko. I płacą haracz za to, że mieszkają daleko (...)" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Gospodarka

Uczestnicy podkreślili również problemy z nieprzemyślanym rozkładem jazdy, co skutkuje długimi okresami oczekiwania na pojazdy komunikacji miejskiej. Brak odpowiedniego skoordynowania rozkładów autobusów i tramwajów utrudnia codzienne podróże mieszkańców.

"Ale brak skomunikowania w tym sensie, że dojeżdża się na pętlę i w tym momencie podjeżdża tramwaj i odjeżdżają 2 autobusy. Jakby nie można było przeanalizować w godzinach szczytu, rozkładu jazdy. żeby ten autobus odjechał te 2 minuty później. bo potem się czeka 10-15 minut" – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Gospodarka

Pojawiły się także uwagi dotyczące jakości taboru komunikacyjnego i infrastruktury przystankowej. Mieszkańcy narzekali na brud i zaniedbanie w autobusach oraz na niedostosowanie przystanków do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.

"Jakość jest żadna jakość jest kiepska strasznie, jest brudno w autobusach" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Przestrzeń

"Inna sprawa, przy wysiadaniu z tramwajów starych ciężko jest wsiąść na przykład przy ulicy Parkowej, wsiąść i wysiąść, bo te stopnie są na wysokości prawie 40 cm. Gdyby szedł ktoś o kulach, albo kobieta w ciąży z dzieckiem na ręku to przecież się zabić może. Nie ma podwyższenia, nikt tego nie sprawdza." – Działacz społeczny, gr. Przestrzeń

Jednocześnie respondenci jako zaletę wskazywali stosunkowo niską cenę biletów w porównaniu z innymi dużymi miastami w Polsce.

"Tutaj jest całkiem tanio, w porównaniu do Poznania są na pewno tańsze te bilety komunikacji"
– Mieszkaniec Szczecina, gr. Przestrzeń

5.2.2.5. Mosty

Respondenci wskazują na potrzebę budowy nowych mostów. Przywołują, że w czasach historycznych było znacznie więcej mostów na terenie Szczecina, co dzisiaj mogłoby również pozytywnie oddziaływać na jego skomunikowanie oraz znacząco ułatwić transport.

"Most kłodny do tego ma powstać. Który też jest o tym od parudziesięciu lat o tym mowa. Bo jest tylko jeden ten cłowy. I to nie jest tak naprawdę dla ludzi do chodzenia. Dzisiaj słyszałem, że żegluga oddała do miasta nabrzeże. I tam ma powstać coś, wielu projektantów to nabrzeże chce zrobić, połączone to z tym mostem." – Mieszkaniec Szczecina, gr. Społeczeństwo

"Przed wojną Szczecin miał 50 mostów, 50! Małe, średnie, różne były, 50, a teraz ja nie wiem czy mamy 10." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Klimat i środowisko

5.2.3. Wymiar gospodarczy

5.2.3.1. Zarobki

Podczas wywiadów mówiono także o różnicach w wynagrodzeniach między miastami, gdzie np. wrocławscy przedsiębiorcy zarabiają więcej niż osoby na tych samych stanowiskach w Szczecinie. Wskazano na niedocenywanie strefy budżetowej, szczególnie w kontekście wynagrodzeń, co skutkuje masowymi zwolnieniami i odejściami pracowników.

"Np. taki Wrocław w zawodzie, w którym ja pracuję, daje mi zarobić 5 tys. więcej. Dlaczego? A dlaczego mieszkając tutaj w Szczecinie, zarabiam te 5 tys. mniej? Dlaczego tam są stawki wyższe?" - Przedstawiciel sektora biznesu, gr. Gospodarka

"Niedocenywana strefa budżetowa jeśli chodzi o zarobki i przez to masowe odejścia i zwolnienia." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Gospodarka

5.2.3.2. Współpraca z przedsiębiorcami

Uczestnicy poruszyli kwestię upadku małych przedsiębiorstw, szczególnie w sektorze usług. Wskazano na wysokie czynsze oraz podwyżki cen energii jako główne przyczyny tego zjawiska. Jednocześnie zauważono, że miasto powinno wspierać wymierające zawody poprzez oferowanie preferencyjnych warunków najmu lokali usługowych.

"Kiedyś było szewców nie szewców, szklarzy, na każdej ulicy. Teraz został na całe osiedle 1 szewc. (...) tak to wszystkie te zakłady usługowe zostały polikwidowane. Bo albo przeszli na emerytury albo pomierali albo po prostu dobiły ich spółdzielnie czynszami." – Przedstawiciel sektora biznesu, gr. Gospodarka

W kontekście pomocy dla przedsiębiorców podczas pandemii, wspomniano o wsparciu finansowym ze strony państwa, jednak większość uczestników uznała, że działania samorządu w tym zakresie były niewystarczające. Natomiast pozytywnie oceniono fundusz inwestycyjny dla przedsiębiorców, chociaż jako problem wskazywano, że konkurs ten dotyczył tylko dużych, bogatych firm.

"Był taki fundusz innowacyjny dla przedsiębiorców, ale to dla takich, którzy są na tym najwyższym wycie tak. oni mogli tam właśnie jakieś nowe projekty swoje wносить i na tamte projekty miasto dawało pieniądze. to część była z UE a część z samorządu. Wiem po swoim przykładzie, że współpracowałem z firmą, która właśnie dostała na taki innowacyjny projekt 2mln. Na nowe technologie spawania na terenie stoczni. I oni się załapali, wygrali cały ten konkurs i dostali to dofinansowanie." – Przedstawiciel sektora biznesu, gr. Gospodarka

Programy zapewniające wsparcie finansowe dla mniejszych przedsiębiorstw zostały skrytykowane ze względu na przeznaczanie zbyt niskich środków, które nie są w stanie realnie pomóc przedsiębiorcom.

"Jest wiele konkursów, jeżeli chodzi o mniejsze przedsiębiorstwa, są gale ale jednak realia później tych gal jest dość odwrotna, w sensie ci przedsiębiorcy, którzy tam występują są mocno tak powiem, jest to bardziej dla reklamy robione niż jeśli chodzi o realność wsparcia późniejszego. Bo tam jakieś kwoty dofinansowania No to one są dość śmieszne dla przedsiębiorcy tym bardziej na przykład jedno czy tam kilku osobowego a rozpatrywanie tego jakby na skalę większą nawet nie ma sensu. To jest tylko używane aktualnie jako reklama czegoś" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Przestrzeń

Pozytywnie oceniono natomiast działania inwestycyjne, takie jak budowa nowych fabryk, które przyciągają nowych pracodawców i mogą generować miejsca pracy. Jednym z podawanych przykładów

był przypadek fabryki budowanej we współpracy z Danią, gdzie miasto udzieliło znacznego wsparcia, przyczyniając się do przyciągnięcia dużego pracodawcy.

"Teraz nowe fabryki są budowane dla Duńczyków. Teraz budują już chyba drugą fabrykę i z tego co wiem, to tam ma 2500 ludzi pracować." – Mieszkaniec Szczecina, gr. Gospodarka

"Tak, ściągnęli dobrego pracodawcę" – Przedstawiciel biznesu, gr. Gospodarka

Jednocześnie respondenci wskazują na niepokojącą ich sytuację stoczni, która w ich opinii daleka jest od czasów swojej świetności, przez co osoby pracujące tam przeniosły się do pracy za granicą.

"Ale jakie mamy miejsce pracy, z którego słynie Szczecin. Kiedyś to była stocznia szczecińska. Co się stało ze stoczniovcami? Oni opuścili całkowicie Polskę. Pracują w Holandii, w Niemczech, w Norwegii. Bo stocznia szczecińska podupadła." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Społeczeństwo

Powyższy komentarz wskazuje na szczególnie ważną potrzebę wspierania gospodarki i tworzenia nowych miejsc pracy w Szczecinie.

5.2.4. Wymiar klimatyczno-środowiskowy

Podczas dyskusji na temat ochrony środowiska w Szczecinie, uczestnicy zwrócili uwagę na zanieczyszczenie powietrza, wycinanie starych drzew, brak zieleni miejskiej oraz niewystarczające wykorzystanie dostępu do rzeki. Wskazano, że wiele starych drzew jest wycinanych, co budzi niezadowolenie, zwłaszcza w przypadku drzew przy ulicy Kopernika.

"Ale centrum Szczecin w latach 60/70 było nazywane miasto zieleni. O czym my mówimy. Nie dość, że jest trasa zamkowa która rozjeżdża Szczecin totalnie, to jeszcze ogołocili zieleni" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Klimat i środowisko

"Wycinanie starych drzew, zazielenienie naszego miasta jest likwidowane, brak nowych nasadzeń, są problemy z tworzeniem nowych miejsc zieleni. Najbardziej mnie wkurza, że stare dobre drzewa są cięte, w nocy wywożone. Zwłaszcza przy ul. Kopernika." – Działacz społeczny, gr. Klimat i środowisko

Respondenci krytykują betonowanie miasta i zauważają jego negatywne skutki, szczególnie latem, gdy w centrum robi się nieprzyjemnie gorąco.

"Co remonty, to większa betonoza" – Działacz społeczny, gr. Klimat i środowisko

"W Szczecinie gorąco jest latem." – Mieszkaniec Szczecina, gr. Klimat i środowisko

Jednocześnie uczestnicy zauważyli, że w parkach miejskich takich jak Żeromskiego można znaleźć krokusy i magnolie, respondenci chwalili też obecność platanów. Respondenci jednogłośnie doceniają fakt, gdy miasto angażuje się w dbanie o zieleni miejską.

"Krokusy w parku i magnolie. Pełno jest posadzonych" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Klimat i środowisko

Uczestnicy zgodzili się, że miasto Szczecin nie wykorzystuje w pełni swoich walorów przyrodniczych, co objawia się brakiem promowania dostępu do przyrodniczych terenów nad rzeki.

"Wszystko [tereny wokół rzeki] jest sprzedane przez miasto, budowane są jakieś budynki ogrodzone i nie ma, kiedyś całe dzielnice Żelichowa, Gołęcín, Goćław wszystkie rodziny siedziały nad rzeka a teraz to jest wszystko zamknięte i nie ma dostępu" – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Klimat i środowisko

Wskazano również na problem wymiany starych pieców oraz brak skutecznej pomocy finansowej dla mieszkańców w tym zakresie. Jakość powietrza w Szczecinie oceniona była lepiej niż w innych miastach (jak np. Poznań czy Kraków), ale mimo to od miasta wymagane jest większe zaangażowanie w ten obszar, a kontrole z użyciem dronów, zdaniem mieszkańców, są niewystarczające.

"W telewizji pokazują, że na ogół w Szczecinie jest dobra jakość powietrza w porównaniu z Krakowem" – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Klimat i środowisko

"Dużo ludzi z tej Kawki, z tej Kawki bardzo trudno było dostać pieniądze bo najpierw trzeba było wykonać inwestycję, udowodnić i wziąć faktury imienne na siebie... Ale gdzie taki emeryt który ma ogrzewanie piecem, węglem, który ma 1500 zł emerytury wyłoży na wymianę ogrzewania 140000..." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Klimat i środowisko

5.2.5. Co podnosi prestiż miasta?

W dyskusji na temat czynników podnoszących prestiż miasta Szczecin, uczestnicy zwrócili uwagę na coroczny zlot żaglowców, który cieszy się dużym zainteresowaniem i przyciąga turystów. Zaznaczono,

że zlot ten stanowi ważne wydarzenie dla miasta i buduje jego pozytywny wizerunek, zwłaszcza że Szczecin jest kojarzony z portem morskim.

"Zlot żaglowców u nas zawsze odbywał się z wielkim hukiem. Ostatnio wstrzymała nas pandemia i wiele żaglowców zrezygnowało z udziału w imprezie. W związku z tym powstał też zlot żaglowców mniejszych. Natomiast impreza, gdzie ten cały finał imprezy jest u nas, jest bardzo mocno chwalony. I oni sami powiedzieli, że oni najbardziej chcą kończyć finały u nas" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Gospodarka

Dodatkowo, wspomniano o zachodniopomorskim funduszu filmowym, który wspiera produkcję filmów w Szczecinie, co przyczynia się do promocji miasta na festiwalach międzynarodowych.

"No tak. mamy przecież zachodniopomorski fundusz filmowy. Dzięki czemu filmy produkowane tutaj w Szczecinie są na festiwalach międzynarodowych." – Przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Gospodarka

Uczestnicy zgodnie stwierdzili, że niektóre potencjalne czynniki podnoszące prestiż miasta nie są odpowiednio wykorzystywane lub są zaniedbane przez władze miejskie. Przykładem tego jest brak organizacji dużych koncertów gwiazd, co wynika m.in. z braku infrastruktury, niewystarczającej bazy noclegowej oraz niekorzystnego położenia geograficznego. Drugim przykładem jest organizacja Dni Morza, które utraciły swoją świetność zdaniem respondentów.

"Tu jest słaba dostępność ludzi, to jest 130 km od Berlina, 200 km od Poznania i to jest na końcu niczego. Z północy nic nie przyjedzie [na duży koncert]" – Mieszkaniec Szczecina, gr. Przestrzeń

"Niech pan zapomni [o Dniach Morza]. Ale co się teraz dzieje? Kiedyś to były imprezy, masa zespołów tyle było przecież chodziłam zawsze, a teraz to najlepiej do Polic jechać, bo Police bogate miasteczko" – Mieszkanka Szczecina, gr. Przestrzeń

5.3. Podsumowanie

Wyniki badań ilościowych wskazują na to, że:

- ➔ Analizując poszczególne odpowiedzi należy podkreślić zdecydowany lub raczej wysoki poziom zadowolenia ankietowanych we wszystkich omawianych aspektach.
- ➔ Według 67% badanych Szczecin jest atrakcyjny dla jego młodych mieszkańców. Przeciwnego zdania jest tylko 9%, a dla ¼ poziom atrakcyjności jest trudny do określenia.
- ➔ Ponad połowa badanych (55%) uważa, że miasto jest atrakcyjne dla przedsiębiorców, z czym zdecydowanie lub raczej nie zgadza się jedynie 10% respondentów. Ponad 1/3 nie posiada zdania w tej kwestii.
- ➔ Atrakcyjność turystyczna stolicy województwa zachodniopomorskiego oceniana jest wysoko i wynosi 63%, przy odmiennym zdaniu 12% badanych i ¼ osób niezdecydowanych.
- ➔ Na położenie Szczecina jako atrakcyjne wskazuje 75% ankietowanych, co stanowi największy odsetek ocen pozytywnych w całym omawianym zestawieniu. Odmiennego zdania jest zaledwie 6% badanych przy 20% osób niezdecydowanych.
- ➔ Ciekawą ofertę spędzenia czasu wolnego w Szczecinie dostrzega 68% ankietowanych, przy 7% niezadowoleniu i 25% braku opinii w tym zakresie.
- ➔ W Szczecinie poczucie bezpieczeństwa ma 67% badanych mieszkańców, a zdecydowane lub umiarkowane obawy w tym zakresie odczuwa 9% przy neutralnej opinii ¼ respondentów.
- ➔ Miasto zdecydowanie lub raczej dba o środowisko przyrodnicze, co wyraziło 67 % badanych. Zdecydowanie lub raczej odmiennego zdania jest 6% mieszkańców.

Z kolei badania jakościowe (fokusowe) pogłębiające wybrane aspekty z **wymiaru społecznego** ukazują szereg istotnych kwestii oraz wyzwań stojących przed miastem w obszarze rekreacji, kultury, polityki społecznej oraz usług publicznych.

- ➔ W zakresie rekreacji i sportu mieszkańcy wyrażają zarówno pozytywne opinie, doceniając rozwój infrastruktury sportowej, jak i obawy dotyczące dostępności basenów oraz wynajmowania obiektów przez szkoły.
- ➔ Z kolei w kontekście oferty kulturalnej, istnieje zgoda co do niedostatecznego finansowania kultury oraz problemów w Teatrze Współczesnym. Dodatkowo, oferta kulturalna jest opisywana jako uboga, a brak dostępności Muzeum Narodowego dla osób starszych i z niepełnosprawnościami budzi obawy.
- ➔ W obszarze turystyki, mieszkańcy zwracają uwagę na potrzebę lepszego wykorzystania potencjału miasta portowego oraz promocji lokalnych zabytków i instytucji. Istnieją również głosy krytyczne dotyczące braku atrakcji dla młodych turystów oraz ograniczonej bazy noclegowej.
- ➔ Polityka społeczna, zwłaszcza w kontekście osób z niepełnosprawnościami i seniorów, budzi różne opinie. Podkreśla się istnienie barier architektonicznych oraz niedostateczne zapotrzebowanie na żłobki i przedszkola, jednak oferta kulturalna dla seniorów jest wysoko oceniana.
- ➔ W obszarze edukacji zauważa się niedostateczną promocję specjalistycznych kierunków, takich jak oceanotechnika. A Szczecińskie uczelnie muszą konkurować o studentów z miastami takimi jak np. Poznań.
- ➔ Budżet obywatelski jest postrzegany pozytywnie, ale istnieje potrzeba poprawy komunikacji z mieszkańcami.
- ➔ Natomiast krytyce poddana została dostępność usług publicznych w urzędach miasta, szczególnie w kontekście harmonogramu pracy i długich kolejek.

Podczas dyskusji na temat rozwoju infrastruktury miejskiej (**wymiar przestrzenny**), uczestnicy podnieśli wiele istotnych kwestii związanych z ciągami komunikacyjnymi, zwłaszcza w kontekście ścieżek rowerowych, rewitalizacji kamienic i obecności pustostanów, infrastruktury drogowej i komunikacji samochodowej, parkingów, komunikacji publicznej oraz mostów.

- ➔ Ścieżki rowerowe: Uczestnicy wyrazili mieszane opinie na temat infrastruktury rowerowej miasta. Z jednej strony zauważono zwiększającą się liczbę tras, szczególnie na obrzeżach miasta, co spotkało się z aprobatą. Jednakże podniesiono kwestie bezpieczeństwa poruszania się zarówno rowerzystów, pieszych, jak i kierowców, zwłaszcza na istniejących ścieżkach w centrum miasta.
- ➔ Rewitalizacja kamienic i obecność pustostanów: Uczestnicy wyrazili niezadowolenie z braku zaangażowania miasta w remonty kamienic oraz z wysokich czynszów, które utrudniają dostęp do mieszkań dla osób o niższych dochodach. Ponadto, krytykowano brak dostosowania infrastruktury w kamienicach do współczesnych standardów sanitarnych.
- ➔ Infrastruktura drogowa, komunikacja samochodowa i parkingi: Uczestnicy zwrócili uwagę na niedostateczną jakość dróg i chodników, szczególnie na obrzeżach miasta, co prowadzi do dyskomfortu i uszkodzeń pojazdów. Krytykowano również brak przemyślanego planowania prac remontowych oraz brak miejsc parkingowych w centrum miasta, co utrudnia codzienne życie mieszkańców.
- ➔ Komunikacja publiczna. Uczestnicy zgłosili wiele kwestii dotyczących funkcjonowania transportu publicznego, w tym brak skomunikowania między różnymi środkami transportu, likwidację korzystnych linii autobusowych oraz problemy z nieprzemyślanym rozkładem jazdy. Ponadto, narzekano na brud i zaniedbanie w autobusach oraz na brak dostosowania przystanków do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.
- ➔ Mosty. Respondenci wskazali na potrzebę budowy nowych mostów, aby poprawić skomunikowanie miasta oraz ułatwić transport.

Podczas dyskusji na temat **wymiaru gospodarczego** uczestnicy poruszali wiele istotnych kwestii.

- ➔ Mówiono o różnicach w zarobkach między miastami, gdzie np. wrocławscy czy poznańscy przedsiębiorcy zarabiają więcej niż osoby na tych samych stanowiskach w Szczecinie.
- ➔ Wskazywano także na niedocenienie strefy budżetowej, szczególnie w kontekście wynagrodzeń, co skutkuje zwolnieniami i odejściami pracowników.
- ➔ Uczestnicy poruszyli też kwestię upadku małych przedsiębiorstw, szczególnie w sektorze usług, zwracając uwagę na wysokie czynsze oraz podwyżki cen energii jako główne przyczyny tego zjawiska.
- ➔ Podkreślono potrzebę wspierania wymierających zawodów poprzez oferowanie preferencyjnych warunków najmu lokali usługowych.
- ➔ W kontekście pomocy dla przedsiębiorców podczas pandemii wspomniano o wsparciu finansowym ze strony państwa, jednak większość uczestników uznała, że działania samorządu w tym zakresie były niewystarczające.
- ➔ Pozytywnie oceniono działania inwestycyjne, takie jak budowa nowych fabryk, które przyciągają nowych pracodawców i mogą generować miejsca pracy.
- ➔ Jednocześnie zaniepokojenie wywołała sytuacja stoczni, która daleka jest od czasów swojej świetności, prowadząc, zdaniem mieszkańców, do emigracji pracowników stoczniowych za granicę.

Dyskusja dotycząca **wymiaru środowiskowo-klimatycznego** koncentrowała się wokół następujących tematów:

- ➔ Zwrócono uwagę na zanieczyszczenie powietrza, wycinanie starych drzew, brak zieleni miejskiej oraz niewystarczające wykorzystanie dostępu do rzeki.
- ➔ Krytykowano praktykę wycinania starych drzew, co budziło niezadowolenie społeczne.
- ➔ Pojawiały się także głosy krytyki wobec zabetonowania miasta, zauważając jego negatywne skutki, zwłaszcza w okresie letnim, gdy w centrum staje się bardzo gorąco.
- ➔ W parkach miejskich doceniano obecność roślinności, takich jak krokusy i magnolie, co spotkało się z uznaniem ze strony mieszkańców.
- ➔ Uczestnicy zgodzili się, że miasto nie wykorzystuje w pełni swoich naturalnych walorów, szczególnie terenów nad rzeką, które często są sprzedawane i zabudowywane, zamykając dostęp dla mieszkańców.
- ➔ Wskazano również na problem wymiany starych pieców grzewczych oraz brak skutecznej pomocy finansowej dla mieszkańców w tej kwestii.
- ➔ Choć jakość powietrza w Szczecinie została oceniona lepiej niż w innych miastach, nadal oczekuje się większego zaangażowania miasta w poprawę tej sytuacji.

W dyskusji na temat **czynników podnoszących prestiż miasta**, uczestnicy wskazali na kilka istotnych elementów:

- ➔ Po pierwsze, coroczny zlot żaglowców był uznawany za kluczowe wydarzenie przyciągające turystów i budujące pozytywny wizerunek miasta, zwłaszcza że Szczecin jest kojarzony z portem morskim.
- ➔ Po drugie, wspomniano o zachodniopomorskim funduszu filmowym, który wspiera produkcję filmów w Szczecinie, co również przyczynia się do promocji miasta na arenie międzynarodowej, szczególnie poprzez udział filmów w festiwalach.
- ➔ Jednakże, mimo tych pozytywnych aspektów, uczestnicy zgodnie zauważyli, że niektóre potencjalne czynniki podnoszące prestiż miasta nie są odpowiednio wykorzystywane lub są zaniedbane przez władze miejskie. Przykłady obejmują brak organizacji dużych koncertów gwiazd, który wynika m.in. z braku infrastruktury i niewystarczającej bazy noclegowej, oraz niekorzystne położenie geograficzne miasta.
- ➔ Ponadto, organizacja Dni Morza straciła swoją popularność i świetność według uczestników, co pokazuje potrzebę działań mających na celu odnowienie i wzmocnienie takich wydarzeń.

6. Priorytetowe obszary wymagające interwencji

Wylistowane poniżej obszary interwencji mają kluczowe znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców Szczecina oraz efektywnego wykorzystania przestrzeni miejskiej. Obszary priorytetowe obejmują wszystkie cztery omawiane wymiary, koncentrując się wokół rozwoju gospodarki, ochrony zieleni miejskiej, jakości powietrza, rozwoju komunikacji publicznej i infrastruktury drogowej, zwiększonej promocji miasta czy poprawy polityki społecznej. Realizacja wskazanych postulatów wymaga współpracy między władzami miejskimi, instytucjami publicznymi oraz aktywnym zaangażowaniem społeczności lokalnej.

6.1. Priorytetowe obszary wskazywane przez badanych w wymiarze społecznym to:

1. **Konieczność pełnego wykorzystania infrastruktury sportowej.** Należałoby wprowadzić zmiany związane z zarządzaniem miejskimi obiektami sportowymi, także tymi umiejscowionymi na terenie szkół i zoptymalizowanie ich dostępności w taki sposób, aby zapewnić możliwość korzystania do basenów i boisk, by zaspokoić potrzeby mieszkańców.
2. **Poprawa dostępności kultury oraz rekreacji dla różnych grup społecznych.** Istnieje potrzeba zwiększenia liczby i lepszego utrzymania placów zabaw, szczególnie na obszarach nowych osiedli, oraz zwiększenia dostępności oferty kulturalnej dla osób z niepełnosprawnościami.
3. **Promocja atrakcji turystycznych.** Należy podjąć działania mające na celu promocję lokalnych zabytków, instytucji kulturalnych oraz organizację wydarzeń kulturalnych w celu przyciągnięcia turystów, zwłaszcza młodzieży i młodych dorosłych.
4. **Usuwanie barier architektonicznych.** Ważnym obszarem wymagającym interwencji jest dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym poprawa jakości ścieżek dla osób niewidomych i zwiększenie dostępności budynków użyteczności publicznej.
5. **Zwiększenie dostępności żłobków i przedszkoli.** Należałoby podjąć działania mające na celu zwiększenie liczby miejsc w placówkach oraz dostosowanie istniejących żłobków i przedszkoli do lokalizacji zamieszkania, aby ułatwić rodzicom dostęp do opieki dla dzieci.
6. **Wzmocnienie uczelni i promocja miasta jako miejsca akademickiego.** Konieczne jest zwiększenie atrakcyjności uczelni w Szczecinie poprzez promocję specjalistycznych dziedzin i stworzenie kampusu, aby zwiększyć poczucie akademickiej atmosfery.
7. **Poprawa dostępności usług publicznych.** Korzystne dla mieszkańców byłoby skrócenie czasu oczekiwania w urzędach poprzez zwiększenie liczby punktów obsługi oraz udostępnienie usług online w bardziej efektywny sposób.

6.2. Priorytetowe obszary wskazywane przez badanych w wymiarze przestrzennym to:

1. **Rozbudowa ścieżek rowerowych.** Konieczne wydaje się zwiększenie liczby oraz poprawa jakości istniejących ścieżek rowerowych, szczególnie w centrum miasta, aby zwiększyć bezpieczeństwo rowerzystów i zachęcić do korzystania z tego środka transportu. Należy również zwiększyć skomunikowanie tras rowerowych między sobą oraz z innymi środkami transportu, tak aby zachęcić mieszkańców do przesiadania się z samochodów.
2. **Aktywna rewitalizacja kamienic.** Władze miejskie powinny zaangażować się w remonty kamienic, w tym dostosowanie sanitarne i likwidację pustostanów (nie tylko w kamienicach), aby przywrócić im pierwotną funkcję mieszkalną i przyczynić się do poprawy estetyki oraz funkcjonalności miasta. Działania te powinny być prowadzone w sposób skoordynowany i efektywny, przy jednoczesnym wsparciu dla mieszkańców w uzyskaniu funduszy na remonty. Pozwoliłoby to na polepszenie polityki mieszkalnej i poprawę jakości życia mieszkańców.
3. **Poprawa infrastruktury drogowej.** Niezbędne jest lepsze planowanie i wykonywanie prac remontowych, w tym możliwość przeprowadzania prac nocnych w celu zminimalizowania zakłóceń w ruchu drogowym. Konieczne jest również zwiększenie jakości dróg i chodników, szczególnie na obrzeżach miasta, aby poprawić bezpieczeństwo i wygodę użytkowników.
4. **Optymalizacja komunikacji publicznej.** Wymagana jest lepsza się lepszego dopasowania rozkładów różnych środków transportu, aby zminimalizować czas oczekiwania na pojazdy komunikacji miejskiej. Ponadto, istotne jest utrzymanie przystanków w dobrym stanie oraz zapewnienie dostosowania ich do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
5. **Budowa nowych mostów.** W odpowiedzi na potrzeby komunikacyjne mieszkańców, konieczne jest rozważenie budowy nowych mostów, aby ułatwić przemieszczanie się po mieście i zwiększyć jego skomunikowanie. Można rozważyć przywrócenie niektórych historycznych mostów, co może przyczynić się także do poprawy atrakcyjności turystycznej miasta.

6.3. Priorytetowe obszary wskazywane przez badanych w wymiarze gospodarczym to:

1. **Wsparcie dla sektora usługowego.** Ze względu na trudności, z jakimi boryka się sektor usługowy oraz mali przedsiębiorcy, priorytetem powinno być zapewnienie im wsparcia. Należy rozważyć oferowanie preferencyjnych warunków najmu lokali usługowych oraz programach pomocowych dla małych przedsiębiorstw, aby pomóc im przetrwać na rynku i rozwijać się. Lub też wprowadzenie konsultacji społecznych z przedsiębiorcami, aby poznać ich potrzeby.
2. **Zwiększenie atrakcyjności miasta dla przedsiębiorców.** Istotne jest podejmowanie działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności Szczecina dla przedsiębiorców, szczególnie dużych firm, które mogłyby zapewnić rozwój gospodarczy oraz nowe miejsca pracy.
3. **Ożywienie sektora stocznioowego.** Mając na uwadze historyczne znaczenie sektora stocznioowego dla miasta, należy rozważyć podjęcie działań mających na celu jego ożywienie.

Inwestycje w modernizację i rozwój stoczni, promowanie innowacji oraz współpraca z partnerami zagranicznymi mogą pomóc w przywróceniu sektorowi stoczniowemu dawnej świetności i tworzeniu nowych miejsc pracy dla mieszkańców.

4. **Podniesienie wynagrodzeń w sektorze budżetowym.** Należy rozważyć podniesienie poziomu wynagrodzeń w sektorze budżetowym, aby zatrzymać wykwalifikowanych pracowników i zapewnić stabilność usług publicznych.

6.4. Priorytetowe obszary wskazywane przez badanych w wymiarze klimatyczno-środowiskowym to:

1. **Ochrona zieleni miejskiej.** Istnieje potrzeba ochrony istniejącej zieleni miejskiej oraz zwiększenia ilości nasadzeń drzew w mieście. Wycinanie starych drzew powinno być ograniczone, a starania powinny być skierowane na promowanie nowych nasadzeń i tworzenie nowych miejsc zieleni, zwłaszcza w centrum miasta i przy ulicach o dużym natężeniu ruchu.
2. **Redukcja tzw. "betonozy".** Należy podjąć działania mające na celu ograniczenie procesów zabetonowania miasta, które przyczyniają się do wzrostu temperatury w centrum. Inwestycje w zielone przestrzenie miejskie, jak parki i skwery, mogą przyczynić się do zmniejszenia efektu miejskiej wyspy ciepła.
3. **Promowanie dostępu do terenów nad rzeką.** Miasto powinno działać na rzecz promowania dostępu do przyrodniczych terenów nad rzeką, tak aby mieszkańcy mieli możliwość korzystania z tych obszarów w pełni.
4. **Poprawa jakości powietrza.** Szczecin powinien kontynuować działania mające na celu dalszą poprawę jakości powietrza. Priorytetem powinno być ograniczenie emisji zanieczyszczeń, wymiana starych pieców grzewczych na bardziej ekologiczne oraz zapewnienie skutecznej pomocy finansowej dla mieszkańców w tym zakresie.
5. **Intensyfikacja kontroli środowiskowej.** Konieczne jest zwiększenie kontroli nad stanem środowiska przy użyciu nowoczesnych metod, takich jak monitoring przy użyciu dronów. Skuteczne kontrole mogą przyczynić się do szybszego reagowania na sytuacje związane z zanieczyszczeniem powietrza.

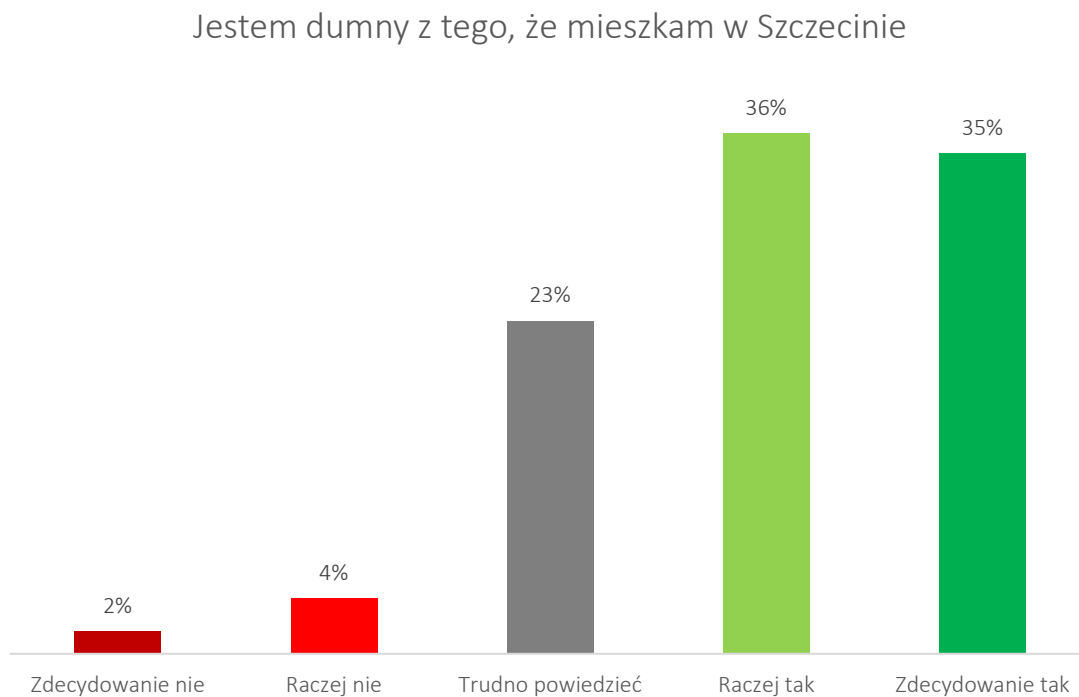
7. Określenie aspiracji migracyjnych mieszkańców

Badając aspiracje migracyjne mieszkańców zapytaliśmy między innymi o dumę wynikającą z zamieszkania w Szczecinie

7.1. Poczucie dumy z zamieszkiwania w Szczecinie

Odpowiedź na powyższe pytanie ankietowani określali w pięciostopniowej skali od "zdecydowanie nie" do "zdecydowanie tak" w zależności od stopnia ich prawdopodobieństwa.

Wykres 10 Poczucie dumy z zamieszkiwania w Szczecinie

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość badanych mieszkańców czuje się dumna z faktu bycia mieszkańcem stolicy województwa zachodniopomorskiego. Przeciwnego zdania jest zaledwie 6% respondentów, a zdania na ten temat nie wyraziła blisko ¼ ankietowanych.

Tabele szczegółowe – poczucie dumy z zamieszkiwania w Szczecinie

Tabela 34 Jestem dumny z tego, że mieszkam w Szczecinie - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Jestem dumny z tego, że mieszkam w Szczecinie

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	71,3%	5,4%	23,3%
Kobieta	66,9%	5,5%	27,7%
Mężczyzna	76,6%	5,4%	18,0%
18-24	57,9%	5,3%	36,8%
25-34	76,4%	7,9%	15,7%
35-44	74,6%	7,9%	17,5%
45-54	66,7%	8,6%	24,7%
55-64	87,0%	5,2%	7,8%
Powyżej 64 lat	64,6%	0,6%	34,8%
Podstawowe i zawodowe	70,5%	3,8%	25,8%
Średnie	64,2%	5,2%	30,6%
Wyższe	79,8%	6,7%	13,5%

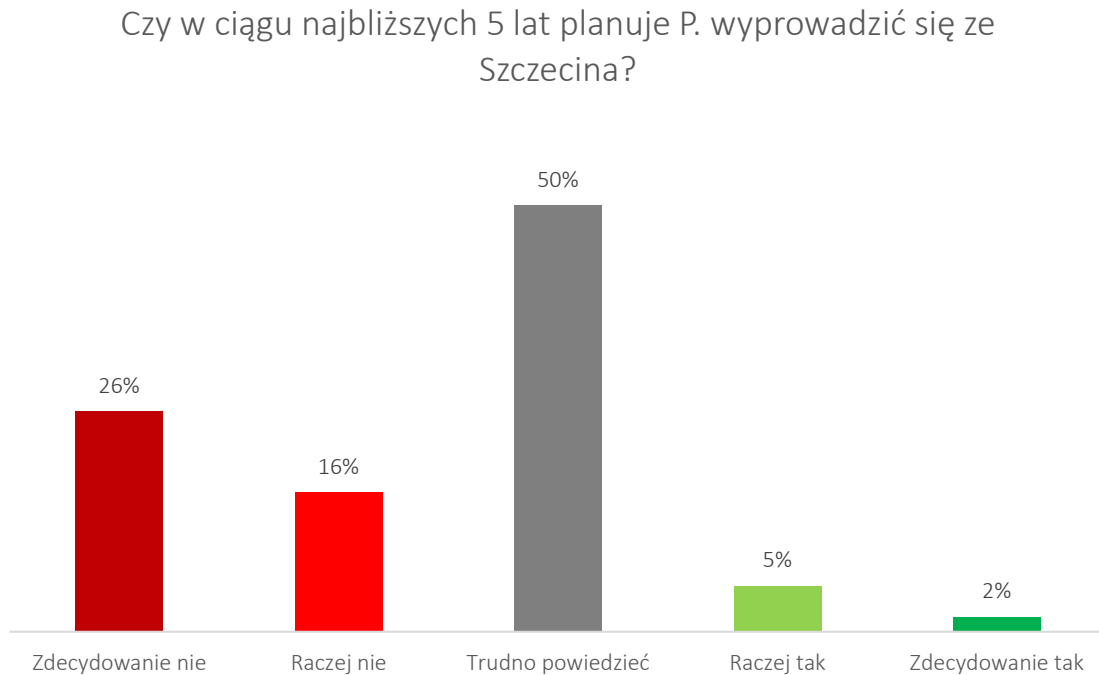
Źródło: opracowanie własne

Dumą z bycia mieszkańcem Szczecina częściej deklarowali mężczyźni, osoby starsze w grupie wiekowej 55-64-lat oraz respondenci z wykształceniem wyższym. Przeciwnego zdania byli najczęściej najmłodsi badani oraz osoby z wykształceniem średnim.

7.2. Aspiracje migracyjne

Badając aspiracje migracyjne mieszkańców zapytaliśmy, czy w ciągu najbliższych 5 lat planują wyprowadzkę ze Szczecina. Odpowiedź na powyższe pytanie ankietowani określali w pięciostopniowej skali od "zdecydowanie nie" do "zdecydowanie tak" w zależności od stopnia ich prawdopodobieństwa.

Wykres 11 Plany dotyczące wyprowadzenia się ze Szczecina

Źródło: opracowanie własne

Analizując poszczególne odpowiedzi ze Szczecina nie zamierza wyprowadzać się 42% badanych. Zdecydowanie wyprowadzkę deklaruje zaledwie 2% respondentów a taką ewentualność rozważa 5% mieszkańców. Co istotne, zdania na ten temat nie posiada aż 50% badanych, co sugeruje, że nie wykluczają oni definitywnie takiej ewentualności

Tabele szczegółowe – aspiracje migracyjne

Tabela 35 Czy w ciągu najbliższych 5 lat planuje P. wyprowadzić się ze Szczecina? - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne

Czy w ciągu najbliższych 5 lat planuje P. wyprowadzić się ze Szczecina?

Płeć/ Wiek/ Wykształcenie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	7,2%	42,5%	50,3%
Kobieta	6,8%	42,1%	51,1%
Mężczyzna	7,7%	42,9%	49,4%
18-24	15,8%	23,7%	60,5%
25-34	6,7%	46,1%	47,2%
35-44	9,6%	44,7%	45,6%
45-54	10,8%	44,1%	45,2%
55-64	3,9%	75,3%	20,8%
Powyżej 64 lat	3,1%	26,7%	70,2%
Podstawowe i zawodowe	3,0%	37,9%	59,1%
Średnie	8,2%	33,6%	58,2%
Wyższe	8,7%	55,3%	36,1%

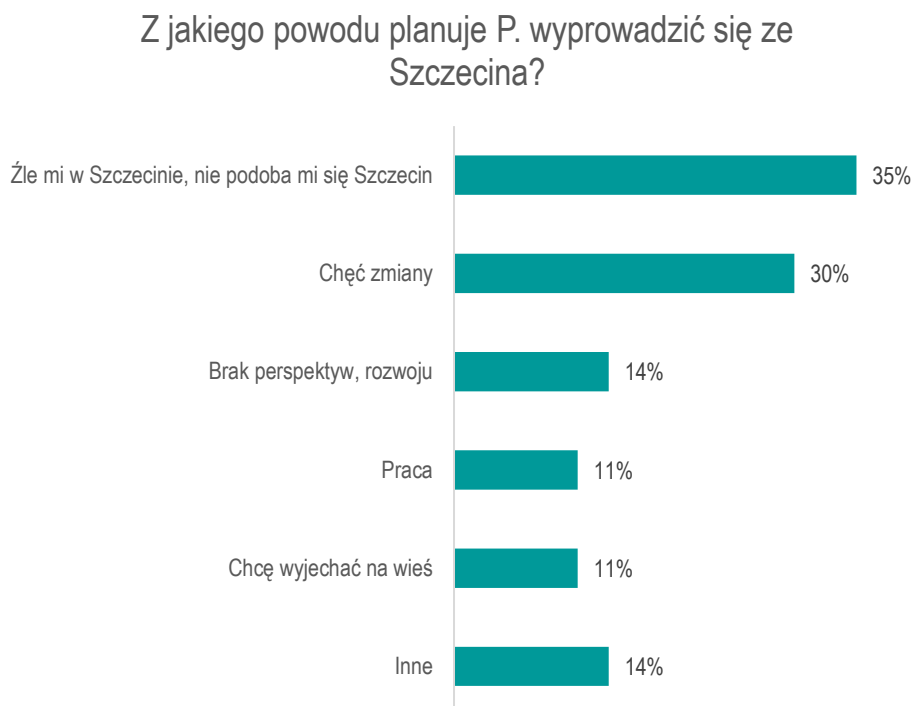
Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Plan wyprowadzki ze Szczecina posiada więcej badanych mężczyzn, najmłodszych respondentów i tych z wykształceniem wyższym. Takiej ewentualności nie rozważają częściej kobiety, seniorzy oraz osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym.

7.3. Czynniki wypychające – badanie ilościowe

Wykres 12 Powody planowania wyprowadzenia się ze Szczecina

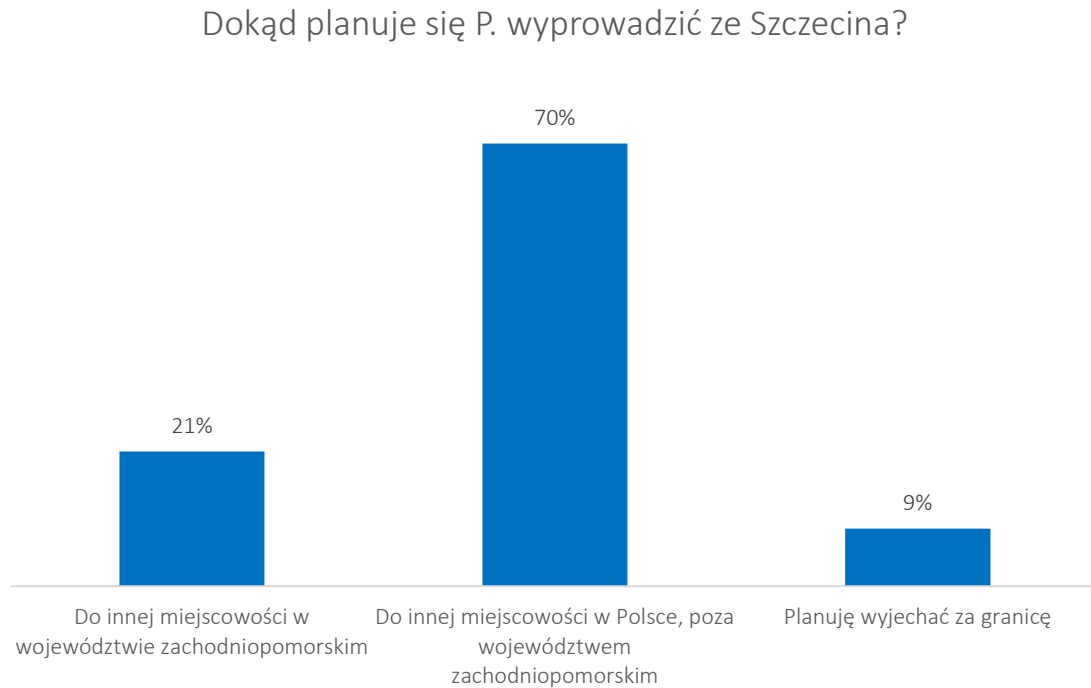
Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

Powyższy wykres zawiera skategoryzowane odpowiedzi na pytanie otwarte dotyczące przyczyn chęci wyprowadzenia się ze Szczecina. Odpowiedzi takich udzieliło łącznie 37 badanych, co stanowi nieco ponad 6% respondentów. Do głównych przyczyn deklarowanej chęci opuszczenia Szczecina wskazywano najczęściej na uogólnione poczucie złej sytuacji życiowej ("źle mi w Szczecinie" – 35%) oraz chęć zmiany (30%). Kolejnymi odpowiedziami były sprawy związane z sytuacją zawodową ("Praca" – 11%) i "brak perspektyw, rozwoju" (14%).

Ta grupa badanych była również pytana o to, dokąd planują się wyprowadzić, jeśli wyjadą ze Szczecina.

Wykres 13 Miejsce planowanego wyprowadzenia się ze Szczecina

Źródło: opracowanie własne

Dominującym kierunkiem wyjazdu jest inna miejscowość w Polsce poza województwem zachodniopomorskim (70% wskazań). Do innej miejscowości w województwie zachodniopomorskim planuje wyjechać 21% badanych (z grupy N=33, która udzieliła odpowiedzi na to pytanie). Jedynie 9% rozważa wyjazd za granicę.

7.4. Czynniki wypychające – badanie jakościowe

Dodatkowo, na podstawie przeprowadzonych badań fokusowych, zidentyfikowano następujące czynniki wypychające mieszkańców ze Szczecina:

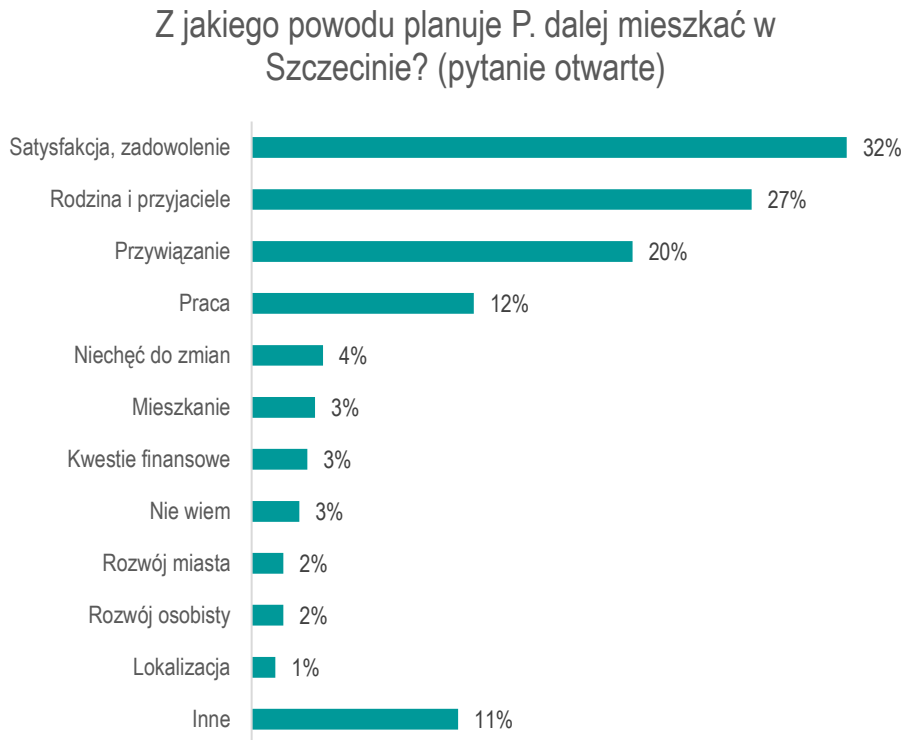
1. Niskie zarobki. Mieszkańcy opowiadają o wyjeździe z miasta ze względu na niskie zarobki, które nie pozwalają na godne życie. Respondenci identyfikują wyjazdy za pracą w dwóch kierunkach – za granicę lub do innych większych polskich miast.
2. Drożyzna. Inny ważny czynnik to wysokie koszty życia, które utrudniają utrzymanie się w Szczecinie.
3. Brak perspektyw zawodowych. Brak możliwości rozwoju zawodowego, zwłaszcza dla młodych osób pracujących w korporacjach
4. Brak miejsc pracy. Upadek stoczni i likwidacja przemysłu sprawiają, że Szczecin traci na atrakcyjności jako miejsce z perspektywami zatrudnienia.
5. Brak atrakcyjnych ofert edukacyjnych. Młodzi ludzie decydują się na wyjazd do innych miast na studia, gdzie widzą lepsze możliwości rozwoju kariery.
6. Zniechęcające warunki mieszkaniowe. Wysokie koszty wynajmu mieszkań oraz problemy z mieszkaniem dla młodych osób z rodzinami również odstraszaają mieszkańców od pozostania w Szczecinie.

Zdaniem badanych wszystkie te czynniki przyczyniają się do migracji mieszkańców z Szczecina, a także do trudności w zatrzymaniu lub przyciągnięciu nowych mieszkańców do miasta.

7.5. Czynniki przyciągające – badanie ilościowe

Z jakiego powodu planuje P. dalej mieszkać w Szczecinie? (pytanie otwarte)

Wykres 14 Powody dalszego zamieszkiwania w Szczecinie

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wykres zawiera skategoryzowane odpowiedzi na pytanie otwarte dotyczące powodów, dla których badani deklarują chęć zamieszkiwania w Szczecinie. Odpowiedzi takich udzieliło łącznie 237 badanych, co stanowi 41% respondentów.

Głównym powodem, dla którego respondenci chcą mieszkać w stolicy województwa zachodniopomorskiego jest szeroko rozumiana "satisfacción, satisfacción" z życia (32%), obecność rodziny i przyjaciół (27%), przywiązanie do miasta (20%) oraz praca (12%).

7.6. Czynniki przyciągające – badanie jakościowe

Czynniki przyciągające i zachęcające do zamieszkania w Szczecinie, które można zidentyfikować w wypowiedziach respondentów wywiadów zogniskowanych to z kolei:

1. Bliskość granicy. Szczecin przyciąga ludzi dzięki swojej bliskości do granicy, co ułatwia dojazd do pracy w Niemczech.
2. Inicjatywy oddolne. Ważne inicjatywy społeczne, np. w obrębie konkretnej dzielnicy mogą przyciągać mieszkańców do konkretnych lokalizacji w mieście.
3. Estetyka miasta. Kamienice i inne atrakcyjne elementy architektoniczne sprawiają, że Szczecin jest postrzegany jako ładne miasto, co przyciąga nowych mieszkańców.
4. Perspektywy rozwoju zawodowego. Szczecin oferuje perspektywy rozwoju w dziedzinach takich jak energetyka morska czy nowe technologie, co może przyciągać specjalistów z różnych dziedzin.
5. Lokalne atrakcje i udogodnienia. Liczne parki, ulice zielone, bliskość morza oraz istnienie kulturalnych i rozrywkowych miejsc, takich jak opera czy kina, sprawiają, że Szczecin staje się atrakcyjnym miejscem do życia.
6. Historyczne dziedzictwo. Historia stoczni i związana z nią morską tradycją, choć obecnie nie jest już tak prominentna, nadal budzi dumę mieszkańców i może przyciągać osoby zainteresowane tą dziedziną.
7. Potencjał rozwoju urbanistycznego. Rewitalizacja centrum miasta i coraz większa popularność mieszkania w centrum może przyciągać nowych mieszkańców, którzy widzą potencjał rozwoju w tej części miasta.
8. Dostępność do turystycznych miejsc. Bliskość do atrakcyjnych miejsc turystycznych, takich jak Świnoujście czy Bornholm, sprawia, że Szczecin może być atrakcyjnym miejscem dla osób zainteresowanych podróżami.

7.7. Podsumowanie

Podsumowując aspiracje migracyjne mieszkańców Szczecina należy zwrócić uwagę, że:

- ➔ Mieszkańcy odczuwają relatywnie wysokie poczucie dumy z zamieszkiwania w Szczecinie (71%).

- ➔ Równocześnie aż 50% nie wie, czy w ciągu 5 lat nie wyprowadzi się z miasta. Deklarację o gotowości pozostanie w Szczecinie potwierdza łącznie 42%. Prawie 7% myśli o wyprowadzce.

- ➔ Z uwagi na niewielką liczbę odpowiedzi wśród osób deklarujących gotowość opuszczenia Szczecina trudno uogólniać uzyskane wyniki na całą populację. Można jedynie zauważyć, że do czynników mających wpływ na podjęcie takiej decyzji należy zaliczyć: poczucie niskiej jakości życia i chęć zmiany oraz zagadnienia związane z niskimi zarobkami i zamykanymi zakładami pracy, stosunkowo wysoką ceną życia w porównaniu do zarobków, ale także silną konkurencją ze strony uniwersytetów z innych ośrodków miejskich.

- ➔ Miejscem, do którego udałaby się większość badanych deklarujących gotowość opuszczenia Szczecina jest inna miejscowość w Polsce poza województwem zachodniopomorskim.

- ➔ Tym, co przyciąga mieszkańców do Szczecina jest "satysfakcja, zadowolenie" z życia (32%), obecność rodziny i przyjaciół (27%), przywiązanie do miasta (20%) oraz praca (12%). W badaniach fokusowych uczestnicy wskazali dodatkowo na estetykę i atrakcje miasta, jego historyczne dziedzictwo i potencjał rozwojowy pod względem oferowania pracy dla specjalistów w wąskich dziedzinach.

8. Porównanie Szczecina do innych miast

Podczas wywiadów grupowych badani mieli za zadanie porównanie Szczecina do takich miast jak Wrocław, Gdańsk, Bydgoszcz i Lublin.

Poniższa tabela prezentuje obszary, w których inne miasta osiągają przewagę nad Szczecinem:

Tabela 36 Obszary, w których inne miasta osiągają przewagę nad Szczecinem

Wrocław	Gdańsk
<ul style="list-style-type: none"> • obecność starówki • bogatsza oferta kulturalna i rozrywkowa (m.in. obecność zoo, jarmarki świąteczne) • lepszy stosunek zarobków do kosztów życia • znacznie lepiej zrewitalizowane kamienice w obszarze śródmieścia • lotnisko jako punkt przyciągający turystów „weekendowych” • znacznie bardziej dostępna baza hotelowa • zdecydowanie lepiej wykorzystany potencjał Odry – rozbudowany ciąg bulwarów wzdłuż rzeki, tramwaje wodne • lepiej wykorzystany potencjał Wrocławia jako miasta graniczącego z Niemcami • atrakcyjny zarówno dla pracowników z zewnątrz jak i inwestorów zagranicznych rynek pracy (duże fabryki, centra logistyczne i ośrodki innowacyjności) • akademickość Wrocławia przyciągająca studentów z Polski i Europy • Hala Stulecia jako zabytek pozwalający na organizację dużych koncertów • zabytkowy, dobrze skomunikowany dworzec PKP • Europejski stadion miejski, który dzięki usytuowaniu na peryferiach Wrocławia nie paraliżuje życia mieszkańców tak jak ma to miejsce w Szczecinie 	<ul style="list-style-type: none"> • bardziej prestiżowe uczelnie wyższe • bogatsza oferta kulturalna i rozrywkowa (muzea, zoo, festiwale) • lepsza promocja miasta • położenie nad samym morzem • wykorzystanie potencjału Motławy jako miasta wykorzystującego rzekę w przeciwieństwie do Szczecina (transport wodny, rozwój turystyki poprzez liczne statki i tramwaje wodne) • skuteczne "odbieranie" Szczecinowi imprez "żaglowych" i "regatowych" wpływających na promocję i turystykę • lepsze wykorzystanie "legendy" Stoczni Gdańskiej (Europejskie Centrum Solidarności) w przeciwieństwie do Stoczni Szczecińskiej na rewitalizację której brakuje pomysłu (badanym nie wystarczy sprowadzanie w to miejsce inwestorów zatrudniających tanią siłę roboczą) • świetnie skomunikowane i bogate w ofertę lotnisko, które przyciąga turystów i daje możliwość licznych destynacji gdańszczanom (Szczecin wygląda w tej kwestii "tragicznie") • Hala Ergo-Arena - wielofunkcyjna hala widowiskowo - sportowa, której Szczecin nie ma, co powoduje odpływ turystów, fanów i kibiców z Polski i Europy

Bydgoszcz	Lublin
<ul style="list-style-type: none"> • niższy koszt życia oraz mieszkań, • niższy poziom bezrobocia, • obecność starówki, • lepszy dostęp do lotniska i więcej lotów międzynarodowych • wykorzystanie turystyczne Brdy w przeciwieństwie do szczecińskiej Odry (tramwaje wodne, rekultywacja i rewitalizacja nadbrzeży Brdy zwłaszcza w jej śródmiejskim odcinku, co "widać też gołym okiem" w aspekcie promocji turystyki) • dużo lepiej i szybciej remontowane i rewitalizowane kamienice i śródmieście • lepszy tabor kolejowy i autobusowy - lepszy przemysł (PESA) • Wyspa Młyńska - jako przykład imponującej rewitalizacji centrum i terenów przyrzecznych (złe opinie w zakresie planów i zrealizowanych już etapów rewitalizacji Wałów Chrobrego) • atrakcyjniejsze od Szczecina lotnisko, z którego jest więcej destynacji • Hala Łuczniczka - miejsce na ponad 8 tys. miejsc, której Szczecinowi brakuje 	<ul style="list-style-type: none"> • bardziej rozpoznawalne uczelnie wyższe, • niższy koszt życia oraz mieszkań, • obecność Starego Miasta • pomimo prowincjonalności świetnie odrestaurowana starówka, której w Szczecinie nie ma • lepiej wykorzystany turystycznie i społecznie Zamek, który w Szczecinie nie został "przywrócony" tak jak powinien (powinny nastąpić tam zmiany) • lepsza oferta festiwalowa • festiwale teatralne, filmowe i sztuk nowoczesnych, których w Szczecinie brakuje • lepsza marka Lublina jako "miasto studenckie" - brakuje w stolicy województwa zachodniopomorskiego m.in. kampusu uniwersyteckiego, co właśnie Lublin posiada

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie wypowiedzi mieszkańców Szczecina można wyodrębnić kilka czynników, których mieszkańcom Szczecina brakuje w porównaniu z innymi miastami o podobnej wielkości i stopniu rozwoju. Poza Wrocławiem, Gdańskiem, Bydgoszczą i Lublinem, pojawiły się także porównania z Poznaniem, Krakowem, Warszawą czy Toruniem:

1. Brak atrakcyjnej starówki. Głównie porównywano Szczecin do takich miast jak Kraków, Wrocław, Toruń i Poznań, które słyną z malowniczych starówek zachwycających turystów i mieszkańców. Respondenci pozostawali zgodni w swoich opiniach, że jest to przestrzeń, której w zdecydowanym stopniu brakuje na mapie Szczecina.

"Nie mamy starówki z prawdziwego zdarzenia jak w Toruniu albo Poznaniu" - przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Gospodarka

2. Ograniczona oferta kulturalna. Inne miasta, takie jak Wrocław czy Poznań, mają bogatszą ofertę instytucji kulturalnych oraz bardziej różnorodne wydarzenia kulturalne i artystyczne.

"[Brakuje] instytucji kulturalnych (...) Ja jestem po studiach artystycznych, pracy, to jedyne co mogę robić, to mogę uczyć rysowania dzieci a nie przebywać z dorosłymi artystami, tworzyć wystawy." – przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Przestrzeń

3. Niedostateczna promocja miasta. Brak skutecznej promocji może być porównywany z innymi miastami, które prowadzą bardziej efektywne kampanie promocyjne w mediach zarówno w kraju, jak i za granicą.

"Marketing nie działa na zewnątrz kraju, Duńczyk nie przyjedzie bo nie wie gdzie." – działacz społeczny, gr. Przestrzeń

4. Wyższe koszty utrzymania i mniejsze zarobki. Porównanie z miastami, gdzie zarobki są wyższe i koszty życia mimo to podobne lub niższe, np. z Wrocławiem czy Poznaniem.

"Np. taki Wrocław w zawodzie, w którym ja pracuję, daje mi zarobić 5tys więcej. dlaczego? a dlaczego mieszkając tutaj w Szczecinie, zarabiam te 5tys mniej? Dlaczego tam są stawki wyższe? Tym bardziej, że wynajęcie we Wrocławiu kawalerki dla 2 osób, to jest 3tys zł i w Szczecinie też 3tys." – przedstawiciel biznesu, gr. Gospodarka

5. Mniejsza oferta rozrywkowa i imprezowa. Można porównać z miastami o bogatszej ofercie rozrywkowej. Przykładem może być Zoo, które znajduje się zarówno w Poznaniu i Wrocławiu, a którego brakuje mieszkańcom Szczecina.

Koncerty. Wiele gwiazd przyjeżdża do Polski i Szczecina nigdy nie ma na liście. Nikt tu nie przyjeżdża." – działacz społeczny, gr. Społeczeństwo

"Nie mamy zoo." – przedstawiciel biznesu, gr. Gospodarka

6. Nieatrakcyjne jarmarki i wydarzenia świąteczne. Porównanie z innymi miastami, takimi jak Wrocław, które słyną z malowniczych i atrakcyjnych jarmarków oraz wydarzeń świątecznych.

"Idzie się na jarmark Bożonarodzeniowy i nie kupi się nic oprócz pajdy, szaszłyka. I w ogóle. jadąc do Wrocławia jestem w stanie kupić dekoracje świąteczne do domu. u nas oczywiście było dokładnie 2 wystawców z dekoracjami." – mieszkaniec Szczecina, gr. Gospodarka

7. Nieatrakcyjna oferta uczelni, która nie przyciąga studentów z innych miast, a jedynie z najbliższych terenów. Bardziej zachęcające dla młodych ludzi pod względem rozwoju naukowego są np. Poznań czy Gdańsk.

"Na uniwersytecie to praktycznie większość studentów to są ludzie z województwa albo z jakiś wioch sąsiednich. (...) Jak ktoś jest z Poznania, Gdańska czy nawet Bydgoszczy i Torunia, to nie przyjadą, bo to nie jest kierunek. To tak jakby ktoś ze Szczecina pojechał na studia do Tarnowa" – mieszkaniec Szczecina, gr. Przestrzeń

W porównaniu z innymi miastami Szczecin zdobywa przewagę ze względu na:

1. Dobrą lokalizację, czyli bliskość granicy z Niemcami i morza, co stanowi dobry punkt dla wyjazdów zarobkowych czy turystycznych.

"Jest bardzo blisko granica. Więc ludzie ze Szczecina pracują w Niemczech" – przedstawiciel biznesu, gr. Społeczeństwo

"Wypad do Niemiec, wypad do Szwecji, na Bornholm i naprawdę za nieduże [pieniądze], jak to się mówi, można zrobić se wycieczkę(...)" – mieszkaniec Szczecina, gr. Klimat i środowisko

2. Estetyczne kamienice i duża liczba terenów zielonych, które przyciągają turystów zagranicznych i stanowią dumę mieszkańców Szczecina.

"Szczecin jest bardzo ładnym miastem i to też przyciąga, te piękne kamienice których nie ma w Warszawie na co dzień centrum miasta przyjeżdżają zachwycają się właśnie" – przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Przestrzeń

3. Potencjał gospodarczy miasta, które ma szansę stanowić bazę dla specjalistów z zakresu energetyki morskiej, co da mu przewagę na polu uniwersyteckim i rynku pracy w porównaniu z innymi miastami leżącymi w pobliżu morza.

"Cała energetyka morska. To są rzeczy, które się dopiero rozwijają. Przejmują zakład teraz ten, który miał się tym zajmować, ale tak naprawdę się tym do końca nigdy nie zajął. I myślę, że to jest taka jedna z tych rzeczy, która będzie promowana. Tylko jeszcze jej potrzeba czasu. – przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Społeczeństwo

"Dlatego się tu usadowił, bo tu są studenci szkoleni w ZUT" – przedstawiciel biznesu, gr. Społeczeństwo

"Tak, tak. I to też może być coś, co przyciągnie ludzi spoza Szczecina." – przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Społeczeństwo

4. Jakość powietrza, która jest lepsza w porównaniu z Krakowem czy Poznaniem.

"W telewizji pokazują, że na ogół w Szczecinie jest dobra jakość powietrza w porównaniu z Krakowem, gorsza jest w Poznaniu." – przedstawiciel środowiska akademickiego, gr. Klimat i środowisko

Podsumowując, mieszkańcy Szczecina aspirują, aby ich miasto mogło dorównać innym miejscowościom głównie pod względem lepszej infrastruktury kulturowej, większej promocji miasta oraz bardziej atrakcyjnych wydarzeń i miejsc rozrywkowych czy lepszej oferty uczelnianej. Istotne pozostają dla nich także zarobki i koszty utrzymania. Z drugiej strony, w porównaniu do innych polskich miast lepiej oceniana jest lokalizacja, estetyka miasta, obszary zielone, jasność powietrza czy potencjał gospodarczy dla obszaru energetyki morskiej.

9. Rekomendacje kierunkowe – kluczowe kierunki rozwojowe Szczecina w perspektywie 10 letniej w wymiarze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i klimatyczno-środowiskowym

Poniżej przedstawione są kluczowe wnioski o charakterze normatywnym (rekomendacyjnym) w odniesieniu do czterech analizowanych wymiarów, będące wynikiem zarówno badań ilościowych, jak i jakościowych (fokusów):

9.1. Wymiar społeczny

1. **Inwestycje w sport i rekreację.** Szczecin powinien dążyć nie tylko do optymalizacji dostępności istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych, ale należałoby także rozważyć inwestycje w budowę obiektów sportowych (np. baseny, boiska) dostępnych dla mieszkańców, które pozostawałyby dobrze skomunikowane i znajdowały się w różnych częściach miasta.
2. **Wzmocnienie społeczności lokalnej.** Szczecin powinien dążyć do budowania silnej i zintegrowanej społeczności lokalnej poprzez inicjowanie działań mających na celu promowanie współpracy, solidarności i zaangażowania mieszkańców w życie społeczne miasta. Programy wspierające inicjatywy społeczne, organizowanie wydarzeń kulturalnych i społecznych mogą przyczynić się do wzmocnienia więzi społecznych. Szczególnie istotne wydaje się dalsze zaangażowanie obywateli w życie miasta przez dalszy rozwój inicjatyw takich jak np. budżet obywatelski. Należy zadbać o promowanie efektów tej współpracy.
3. **Poszerzenie oferty kulturalnej i turystycznej.** Szczecin powinien w dalszym stopniu inwestować w rozwój kultury, aby zapewnić mieszkańcom dostęp do bogatej oferty kulturalnej oraz by wyróżnić miasto na arenie krajowej i międzynarodowej. Rozbudowa infrastruktury kulturalnej, wspieranie projektów oraz organizacja wydarzeń kulturalnych dla różnych grup społecznych mogą okazać się korzystne dla mieszkańców i sprowadzać do miasta więcej turystów. Szczególnie warte rozważenia wydaje się rozwój infrastruktury kulturalnej w taki sposób, aby zapewnić Szczecinowi możliwość organizowania dużych imprez masowych – np. koncertów. Badani krytykowali brak spójnej strategii rozwoju turystyki miasta, słabą promocję krajową i międzynarodową Szczecina. Zauważali brak tzw. "marek własnych" miasta lub ich niewystarczającą promocję, co miało ich zdaniem wpływ na obniżenie rangi turystycznej miasta.
4. **Poprawa warunków życia seniorów.** W perspektywie 10-letniej Szczecin powinien skupić się na poprawie warunków życia seniorów poprzez rozwój infrastruktury senioralnej, organizację programów aktywizacyjnych oraz promowanie integracji społecznej osób starszych. Aktualna oferta zajęć dla seniorów nie wymaga większych zmian, jednak biorąc pod uwagę proces starzenia się społeczeństwa, kontynuowanie wsparcia i aktywizacji seniorów wydaje się konieczne.
5. **Walka z wykluczeniem społecznym.** Szczecin powinien podejmować działania mające na celu zwalczanie wykluczenia społecznego poprzez promowanie integracji społecznej, wsparcie dla osób najbardziej narażonych oraz rozwój programów aktywizacyjnych. Szczególnie ważne w perspektywie 10-letniej wydaje się ulepszanie programów asystentury dla osób z niepełnosprawnością czy dalsze dostosowywanie przestrzeni miejskiej dla OzN.

6. **Wspieranie rozwoju szczecińskich uczelni wyższych.** W badaniu zaobserwowano potrzebę podnoszenia jakości oferty edukacyjnej w tym jakości kształcenia uczelni wyższych, dostępności infrastruktury akademickiej, stworzenia systemu zachęt dla studentów i doktorantów, otwierania i utrzymywania unikatowych i przyszłościowych kierunków studiów opartych na innowacyjności i dostosowanych do zmieniającego się rynku pracy. W tym kontekście rozwój, wzmacnianie współpracy między uczelnią a biznesem oraz promocja uczelni wyższych w Szczecinie wydaje się ważna w perspektywie zapobiegania odpływowi studentów do innych miast, co może przełożyć się na liczbę mieszkańców miasta i jego atrakcyjność dla młodych osób.
7. **Poprawa dostępności opieki medycznej.** Zwiększenie dostępności do usług medycznych ponieważ jest to obszar największego niezadowolenia mieszkańców w wymiarze społecznym.

9.2. Wymiar przestrzenny

1. **Rewitalizacja obszarów miejskich.** Miasto powinno w dalszym ciągu kontynuować politykę wspierania rewitalizacji i odnowy przestrzeni miejskich, szczególnie zabytkowych kamienic, aby miasto mogło odzyskać swój potencjał i atrakcyjność. Poprzez inwestycje w remonty zabytkowych budynków, modernizację infrastruktury Szczecin może przywrócić blask historycznym dzielnicom i zachęcić do ich ponownego zamieszkania.
2. **Rozwój infrastruktury transportowej.** W ciągu następnej dekady Szczecin powinien skoncentrować się na rozbudowie infrastruktury transportowej, w tym sieci dróg, transportu publicznego i ścieżek rowerowych. Poprawa dostępności komunikacyjnej między dzielnicami oraz promowanie środków transportu ekologicznych może przyczynić się do zmniejszenia zatłoczenia ulic i emisji zanieczyszczeń. W badaniach wskazywano też na konieczność wymiany przestarzałego taboru tramwajowego i autobusowego, zwiększenia częstotliwości kursowania i lepszej koordynacji połączeń na poszczególnych trasach, a także rozbudowy sieci linii tramwajowych i autobusowych w szczególności w dzielnicach peryferyjnych. Wskazano też na zbyt słabą ofertę połączeń kolejowych pomiędzy Szczecinem i aglomeracjami, a także niewykorzystany potencjał portu lotniczego.
3. **Zrównoważone wykorzystanie terenów nad rzeką.** Tereny nad rzeką Odrą stanowią duży potencjał dla rozwoju rekreacyjnego, turystycznego i kulturalnego. Szczecin powinien wykorzystać ten potencjał poprzez tworzenie nowych przestrzeni publicznych, bulwarów, marin oraz promowanie aktywności wodnych. W ten sposób miasto może stać się bardziej atrakcyjne dla mieszkańców i turystów, jednocześnie odnosząc korzyści ekonomiczne z wskazanych terenów. Badani wyrażali silną potrzebę działań zmierzających do "powrotu Szczecina nad rzekę" jako naturalnego potencjału o walorach przyrodniczych, turystycznych i transportowych.
4. **Ochrona dziedzictwa architektonicznego.** Wzmocnione działań na rzecz ochrony zabytków oraz dziedzictwa architektonicznego Szczecina. Kamienice i inne atrakcyjne elementy architektoniczne sprawiają, że Szczecin jest postrzegany jako ładne miasto, co przyciąga nowych mieszkańców. Warto dołożyć starań by przy pracach modernizacyjnych utrzymać ten stan.

9.3. Wymiar gospodarczy

1. **Wspieranie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw.** Szczecin powinien kontynuować współpracę w wymiarze gospodarczym z dużymi zagranicznymi przedsiębiorcami i promować miasto w taki sposób, aby w ciągu 10 lat sprowadzić potencjalnych nowych inwestorów, którzy byłiby w stanie zapewnić Szczecinowi rozwój gospodarczy i nowe, atrakcyjne miejsca pracy.
2. **Wzmocnienie sektora morskiego.** Biorąc pod uwagę strategiczne położenie Szczecina w niedalekiej odległości od Morza bałtyckiego, miasto powinno wzmocnić sektor morski i

portowy. Inwestycje w rozwój portu, usługi portowe, przemysł stoczniowy oraz logistykę morską mogą przyczynić się do wzrostu atrakcyjności miasta dla firm związanych z transportem morskim i handlem międzynarodowym.

3. **Wsparcie dla sektora usług i małych przedsiębiorstw.** Szczecin powinien w dalszym ciągu wspierać sektor usług oraz małych i średnich przedsiębiorców, w taki sposób, aby nie tylko utrzymać istniejące firmy, ale także zachęcić nowych przedsiębiorców do rozpoczęcia biznesu w Szczecinie.
4. Należy jednak zwrócić uwagę, że w świadomości mieszkańców **Szczecin słabo funkcjonuje jako ośrodek gospodarczy.** Badani zwracali uwagę na brak spójnej strategii przyciągającej potencjalnych inwestorów i niewielką promocję w tym zakresie, a także brak szerszej oferty dla wsparcia innowacyjnego biznesu i przedsiębiorczości.
5. **Rozwój usług cyfrowych.** Dalszy rozwój i promowanie cyfrowych usług publicznych, ułatwiających mieszkańcom załatwianie spraw urzędowych.
6. **Rozwój sektora technologicznego i innowacji.** Wspieranie inwestycji w sektorze nowych technologii, aby przyciągnąć i zatrzymać w mieście talenty oraz promować innowacyjność.

9.4. Wymiar klimatyczno-środowiskowy

1. **Ochrona terenów zielonych i dziedzictwa przyrodniczego.** Szczecin powinien podjąć działania mające na celu ochronę istniejących terenów zielonych oraz tworzenie nowych obszarów zieleni miejskiej. Inwestycje w parki, skwery, alejki spacerowe oraz sadzenie nowych drzew mogą przyczynić się do poprawy jakości powietrza, regulacji klimatu oraz stworzenia miejsc rekreacyjnych dla mieszkańców.
2. **Redukcja emisji zanieczyszczeń.** Szczecin powinien podejmować dalsze działania mające na celu redukcję emisji zanieczyszczeń powietrza, które mogą wpływać na zdrowie mieszkańców i środowisko naturalne. Istotne wydaje się być wprowadzenie długoterminowego planu mającego na celu dbanie o jakość powietrza, który obejmowałby: inwestycje w nowe technologie ogrzewania, usprawnienie programów miejskich wspierających wymianę pieców węglowych, zwiększenie kontroli smogu w mieście czy też wprowadzenie kampanii edukacyjnych.
3. **Wspieranie innowacyjnych, proekologicznych rozwiązań urbanistycznych w budownictwie komunalnym** takich jak budynki pasywne, inteligentne systemy zarządzania energią i technologie zielonej energii, które mogą zmniejszyć emisję ciepła i zużycie energii w mieście.
4. **Poprawa jakości życia w mieście poprzez niwelowanie tzw. wysp ciepła i redukcję "betonozy".** Inwestowanie w zieloną infrastrukturę, taką jak parki, ogrody, alejki z drzewami i zielone dachy, a także wdrażanie rozwiązań mających na celu zagospodarowanie wód opadowych (zbiorniki retencyjne, ogródki deszczowe i naturalne zbiorniki wodne). Ograniczenie stosowania materiałów odbijających ciepło, takich jak beton i asfalt, poprzez stosowanie materiałów, które absorbują mniej ciepła lub są bardziej przepuszczalne dla wody. Miasto powinno rozważyć opracowanie długoterminowej społecznej strategii ograniczenia procesów zabetonowania miasta poprzez inwestycje w rewitalizację przestrzeni pozbawionej zieleni.
5. **Promowanie zrównoważonego transportu.** Miasto powinno kontynuować rozwój infrastruktury dla rowerzystów i pieszych, zachęcać do korzystania z transportu publicznego poprzez inwestycje w rozwój i modernizację komunikacji miejskiej czy budowę większej liczby parkingów typu Prak&Ride. Działania te przyczynią się do ograniczenia emisji CO₂ i poprawy jakości powietrza.

6. **Edukacja ekologiczna.** Wzmocnienie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez programy edukacyjne i informacyjne skierowane do różnych grup wiekowych, co będzie wspomagać skuteczność i efektywność innych działań podejmowanych na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego Szczecina.

10. Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie grup fokusowych	5
Tabela 2 Zestawienie problemów i technik badawczych	5
Tabela 3 Aktywność społeczna mieszkańców - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	10
Tabela 4 Współpraca miasta ze środowiskiem akademickim - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	11
Tabela 5 Poziom edukacji w Szczecinie - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	11
Tabela 6 Oferta sportowo-rekreacyjna - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	12
Tabela 7 Oferta kulturalna - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	13
Tabela 8 Wsparcie dla seniorów i osób wykluczonych - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	13
Tabela 9 Dostępność do opieki medycznej - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	14
Tabela 10 Wsparcie dla przedsiębiorców i rozwoju biznesu - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	16
Tabela 11 Poziom innowacyjności przedsiębiorstw - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	17
Tabela 12 Wspieranie cyfrowych usług publicznych np. możliwości załatwienia spraw w urzędzie przez internet - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	17
Tabela 13 Łatwość znalezienia pracy osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	18
Tabela 14 Rozwój przestrzeni miejskiej – estetykę miasta - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	20
Tabela 15 Rozwój przestrzeni miejskiej – działania rewitalizacyjne - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	21
Tabela 16 Rozwój turystyki - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	21
Tabela 17 Dostępność transportową i komunikacyjną miasta - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	22
Tabela 18 Działania podejmowane w zakresie ochrony przyrody - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	24
Tabela 19 Czystość powietrza - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	24
Tabela 20 Czystość wód - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	25
Tabela 21 Czystość terenów zieleni, placów, chodników, ulic - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	26
Tabela 22 Szczecin z roku na rok coraz bardziej rozwija się. - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	30
Tabela 23 Szczecin staje się coraz bardziej prowincjonalnym miastem. - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	31
Tabela 24 Jeśli będę mógł, wyjadę ze Szczecina. - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	31
Tabela 25 Władza w Szczecinie dobrze radzi sobie z tworzeniem warunków do rozwoju. - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	32
Tabela 26 Miasto atrakcyjne dla młodych mieszkańców - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	35
Tabela 27 Miasto atrakcyjne dla młodych przedsiębiorców - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	36
Tabela 28 Miasto atrakcyjne dla turystów - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	36
Tabela 29 Miasto atrakcyjnie położone - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	37
Tabela 30 Miasto z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	38

Tabela 31 Miasto z ciekawą ofertą pracy - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	38
Tabela 32 Miasto bezpieczne - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne	39
Tabela 33 Miasto dbające o środowisko przyrodnicze - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	40
Tabela 34 Jestem dumny z tego, że mieszkam w Szczecinie - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	62
Tabela 35 Czy w ciągu najbliższych 5 lat planuje P. wyprowadzić się ze Szczecina? - ocena ze względu na cechy społeczno-demograficzne.....	64
Tabela 36 Obszary, w których inne miasta osiągają przewagę nad Szczecinem.....	71

11. Spis wykresów

Wykres 1 Struktura płci badanych.....	7
Wykres 2 Struktura wieku badanych	7
Wykres 3 Struktura wykształcenia badanych	8
Wykres 4 Wymiar społeczny - szczegółowa ocena badanych.....	9
Wykres 6 Wymiar gospodarczy - szczegółowa ocena badanych	15
Wykres 7 Wymiar przestrzenny - szczegółowa ocena badanych.....	19
Wykres 8 Wymiar klimatyczno-środowiskowy - szczegółowa ocena badanych	23
Wykres 9 Rozwój Szczecina - szczegółowa ocena badanych	29
Wykres 10 Potrzeby mieszkańców Szczecina - szczegółowa ocena badanych	34
Wykres 11 Poczucie dumy z zamieszkiwania w Szczecinie	61
Wykres 12 Plany dotyczące wyprowadzenia się ze Szczecina	63
Wykres 13 Powody planowania wyprowadzenia się ze Szczecina.....	65
Wykres 14 Miejsce planowanego wyprowadzenia się ze Szczecina	66
Wykres 15 Powody dalszego zamieszkiwania w Szczecinie.....	68

